

UNIwersytet Gdański

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 66/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r.

Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Gdański w Gdańsku
ul. Jana Bażyńskiego 8
80-309 Gdańsk

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Geografia**

1. Poziom/y studiów: **pierwszego stopnia, drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **stacjonarna**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o Ziemi i środowisku , geografia I st. (Załącznik 1.1)	95,0	52,5
Geografia II st. (Załącznik 1.2)	120,0	100,0

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, geografia I st. (Załącznik 1.1)	85,0	47,5

Efekty uczenia się/kształcenia zakładane dla kierunku Geografia stacjonarnych studiów I i II stopnia.

Tabela 1. Efekty uczenia się dla kierunku Geografia I stopnia na cykle kształcenia od roku ak. 2019/2020-2021/2022.

Symbole efektów kierunkowych	Absolwent studiów pierwszego stopnia
WIEDZA	
K_W01	P6U_W, P6S_WG – w zaawansowanym stopniu specyfikę geografii jako dyscypliny integrującej wiedzę z różnych dziedzin, jej genezę i rozwój oraz specyfikę nauk geograficznych, ich strukturę wewnętrzną, przedmiot badań i miejsce w systemie nauk
K_W02	P6U_W, P6S_WG - kluczowe pojęcia w geografii oraz teorie dotyczące zróżnicowania przestrzennego i rozmieszczenia procesów i zjawisk na powierzchni Ziemi,
K_W03	P6U_W, P6S_WG – w zaawansowanym stopniu procesy i zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym Ziemi, ze szczególnym uwzględnieniem procesów i zjawisk zachodzących na terenie Polski a zwłaszcza Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich
K_W04	P6U_W, P6S_WG , P6S_WK – w stopniu zaawansowanym zróżnicowanie świata pod względem społecznym, ekonomicznymi politycznym, a także charakterystyki społeczne, ekonomiczne i polityczne państw i regionów, szczególnie Polski północnej i województwa pomorskiego, rozumie przemiany społeczno-gospodarcze, zachodzące we współczesnym świecie
K_W05	P6U_W, P6S_WG , P6S_WK – ma zaawansowaną wiedzę o środowisku geograficznym Ziemi, rozumianym jako jednolity system wzajemnie powiązanych i oddziałujących na siebie komponentów; jego zróżnicowaniu, funkcjonowaniu i dynamice zmian, w tym wzajemnego oddziaływania komponentów środowiska w obszarze Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich
K_W06	P6U_W, P6S_WG , P6S_WK – interakcje zachodzące pomiędzy środowiskiem naturalnym i antropogenicznym w różnych skalach przestrzenno-czasowych ze szczególnym uwzględnieniem procesów i zjawisk zachodzących w obszarze Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich i uwarunkowania tych interakcji
K_W07	P6U_W, P6S_WG – w stopniu zaawansowanym metody pozyskiwania danych o środowisku naturalnym i antropogenicznym, w tym obsługi specjalistycznego sprzętu
K_W08	P6U_W, P6S_WG , P6S_WK – w stopniu zaawansowanym metody i zasady opracowywania danych o środowisku naturalnym i antropogenicznym, oraz metody ich analizy i interpretacji
K_W09	P6U_W, P6S_WK – podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego, i ich zastosowanie w praktyce zawodowej
K_W10	P6U_W, P6S_WK –

	zasady planowania i rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystując wiedzę z zakresu geografii
UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	P6U_U, P6S_UW – identyfikować i analizować podstawowe procesy i zjawiska przyrodnicze oraz społeczno-ekonomiczne oraz analizować ich przyczyny i przebieg
K_U02	P6U_U, P6S_UW – formułować i analizować podstawowe problemy dotyczące zmian w warunkach fizyczno-geograficznych oraz sytuacji społecznej, gospodarczej i politycznej w skali lokalnej, regionalnej i globalnej
K_U03	P6U_U, P6S_UW – wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu nauk geograficznych oraz dostępne źródła informacji do prawidłowej interpretacji podstawowych procesów i zjawisk przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i politycznych
K_U04	P6U_U, P6S_UW, P6S_UO, P6S_UU – zaplanować i przeprowadzić, samodzielnie i w zespole, proste postępowanie badawcze z zakresu nauk geograficznych pod kierunkiem opiekuna naukowego
K_U05	P6U_U, P6S_UW, P6S_UO, P6S_UU – odnaleźć i dokonać wyboru niezbędnych informacji z literatury fachowej i innych źródeł, w tym źródeł elektronicznych
K_U06	P6U_U, P6S_UW, P6S_UO, stosować metody i narzędzia badawcze z zakresu nauk geograficznych, w tym prowadzić obserwacje i pomiary terenowe oraz ocenić ich przydatność do realizacji zadań, w których można zrealizować cel aplikacyjny geografii
K_U07	P6U_U, P6S_UW - wykorzystać techniki geoinformatyczne oraz proste narzędzia statystyczne i metody analizy przestrzennej do określania relacji między różnorodnymi zmiennymi charakterystycznymi dla środowiska geograficznego oraz prezentacji wyników przeprowadzonych analiz
K_U08	P6U_U, P6S_UK – stosować język naukowy i wypowiadać się oraz dyskutować na tematy dotyczące zagadnień geograficznych w języku polskim i języku obcym
K_U09	P6U_U, P6S_UW, P6S_UK – opracować wybrany problem geograficzny w formie tekstu naukowego w języku polskim w określonej konwencji metodologicznej, z poprawną dokumentacją
K_U10	P6U_U, P6S_UK – posługiwać się językiem obcym w zakresie geografii, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U11	P6U_U, P6S_UU – samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie
KOMPETENCJE	
K_K01	P6U_K, P6S_KK – krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy, wykorzystywania jej w działalności zawodowej oraz w razie trudności, wspomagania się wiedzą ekspertów
K_K02	P6U_K, P6S_KK –

	ponoszenia pełnej odpowiedzialności za podejmowane działania oraz przestrzegania zasad etyki zawodowej i zasad uczciwości intelektualnej, jest świadomy znaczenia profesjonalnego podejścia w życiu zawodowym
K_K03	P6U_K, P6S_KO – pracy w grupie i pełnienia w niej różnych ról, dbałości o powierzony sprzęt oraz bezpieczeństwo swoje i innych
K_K04	P6U_K, P6S_KO – działań społecznych, w tym współdziałania na rzecz zachowania równowagi ekologicznej i ochrony zasobów Ziemi i jej zrównoważonego rozwoju, wykorzystując w tym celu formy własnej przedsiębiorczości
K_K05	P6U_K, P6S_KR – samodzielnego podejmowania i inicjowania zachowań profesjonalnych, w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej u siebie i innych oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu geografa

Tabela 2. Efekty kształcenia na kierunku Geografia studia I stopnia na cykle kształcenia od roku ak. 2012/2013 do 2018/2019

Efekty kształcenia dla kierunku (K)	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA Po zakończeniu studiów I stopnia na kierunku <i>Geografia</i> absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych i społecznych
WIEDZA		
K_W01	rozumie w stopniu podstawowym specyfikę nauk geograficznych, ich genezę i rozwój, a także zna ich strukturę wewnętrzną, przedmiot badań i miejsce w systemie nauk	P1A_W05 S1A_W01
K_W02	zna i rozumie kluczowe pojęcia geografii oraz koncepcje dotyczące zróżnicowania terytorialnego i rozmieszczenia zjawisk na powierzchni Ziemi	P1A_W05 S1A_W04 S1A_W09
K_W03	ma wiedzę z zakresu nauk ścisłych pozwalającą na zrozumienie podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym Ziemi	P1A_W01 P1A_W03
K_W04	rozumie podstawowe procesy i zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym Ziemi, a w ich interpretacji opiera się na podstawach empirycznych, rozumiejąc znaczenie i zastosowanie metod jakościowych, matematycznych i statystycznych	P1A_W02 P1A_W03
K_W05	ma podstawową wiedzę z zakresu nauk społecznych i ekonomicznych w stopniu pozwalającym na zrozumienie roli	S1A_W02 S1A_W03

	człowieka w kształtowaniu terytorialnych systemów społecznych	S1A_W05
K_W06	zna główne etapy rozwoju gospodarczego świata, rozumie kryteria ich wyznaczania oraz rozpoznaje wpływ wydarzeń historycznych na aktualne zróżnicowanie świata pod względem społecznym, gospodarczym i politycznym	S1A_W08
K_W07	ma podstawową wiedzę o środowisku geograficznym Ziemi, rozumianym jako jednolity system wzajemnie powiązanych i oddziałujących na siebie komponentów	P1A_W01
		P1A_W02
		P1A_W04
K_W08	zna zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Ziemi oraz rozumie w stopniu podstawowym jego funkcjonowanie i dynamikę zmian	P1A_W01
		P1A_W02
		P1A_W04
K_W09	rozumie podstawowe interakcje pomiędzy środowiskiem przyrodniczym a antropogenicznym	P1A_W01
		P1A_W04
		S1A_W03
K_W10	zna w stopniu podstawowym zróżnicowanie świata pod względem rozmieszczenia, struktur oraz dynamiki ludności, a także wyjaśnia cechy demograficzne państw regionów w kontekście uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i politycznych	S1A_W02
		S1A_W03
		S1A_W05
		P1A_W04
K_W11	zna podstawowe zróżnicowanie świata pod względem politycznym oraz poziomu rozwoju gospodarczego oraz potrafi je wyjaśnić w oparciu o znajomość uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i historycznych	S1A_W02
		S1A_W03
		S1A_W04
		P1A_W04
K_W12	potrafi wskazać podstawowe przyrodnicze i antropogeniczne przyczyny zróżnicowania dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego regionów	S1A_W03
		S1A_W07
		S1A_W08
K_W13	rozumie i klasyfikuje przejawy degradacji przyrody, wskazuje prawne, ekonomiczne i techniczne instrumenty jej ochrony oraz rozumie zakres ich stosowania	P1A_W04
		S1A_W07
K_W14	zna w stopniu podstawowym uwarunkowania przyrodnicze, społeczno-kulturowe, ekonomiczno-techniczne, polityczne i prawne gospodarki przestrzennej, rozumie ich znaczenie z punktu widzenia problemów zagospodarowania przestrzennego, w tym także dla planowania przestrzennego	S1A_W07
		S1A_W03
K_W15		P1A_W01

	ma podstawową wiedzę na temat globalnych procesów przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i politycznych (w tym ich genezy i skutków)	P1A_W04
		S1A_W03
		S1A_W08
K_W16	ma podstawową wiedzę dotyczącą uwarunkowań i czynników rozwoju lokalnego i regionalnego	P1A_W08
		S1A_W08
K_W17	rozumie przemiany społeczno-gospodarcze zachodzące w Polsce na tle zróżnicowania warunków przyrodniczych, ekonomicznych i politycznych oraz rozwoju technologicznego, a także potrafi określić gospodarczą i polityczną pozycję Polski w Europie w kontekście procesów integracji europejskiej i globalizacji	P1A_W04
		S1A_W03
		S1A_W08
K_W18	zna w stopniu podstawowym rozumie podstawy teoretyczne technik pozyskiwania danych geograficznych i społecznych, w tym teledetekcji, pomiarów geodezyjnych i nawigacji satelitarnej	P1A_W07
		S1A_W06
K_W19	zna statystykę opisową i matematyczną w zakresie pozwalającym na opis i analizę zjawisk geograficznych i społecznych	P1A_W06
		S1A_W06
K_W20	ma podstawową wiedzę w zakresie systemów informacji geograficznej oraz metod prezentacji kartograficznej	P1A_W07
		S1A_W06
		P1A_W06
K_W21	zna zasady obsługi podstawowego sprzętu i urządzeń służących do pozyskiwania oraz przetwarzania informacji geograficznych	P1A_W07
		S1A_W06
		P1A_W09
K_W22	rozumie związki między osiągnięciami nauk geograficznych a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym z uwzględnieniem koncepcji zrównoważonego rozwoju	P1A_W08
K_W23	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	P1A_W10
		S1A_W10
K_W24	zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości wykorzystującej wiedzę z zakresu geografii	P1A_W11
		S1A_W11
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	potrafi posługiwać się terminologią geograficzną w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu w języku polskim i/lub angielskim	P1A_U02
K_U02		P1A_U02

	umie odnaleźć i dokonać wyboru niezbędnych informacji z literatury fachowej i innych źródeł, w tym źródeł elektronicznych	P1A_U03
		S1A_U02
K_U03	potrafi stosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze z zakresu nauk geograficznych	P1A_U01
K_U04	potrafi przeprowadzić podstawowe obserwacje procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym	P1A_U06
		S1A_U02
K_U05	umie wykonać standardowe pomiary terenowe z zakresu nauk geograficznych oraz interpretuje ich wyniki	P1A_U01
		P1A_U06
K_U06	potrafi wykorzystać techniki geoinformatyczne oraz proste narzędzia statystyczne i metody analizy przestrzennej do określania relacji między różnorodnymi zmiennymi	P1A_U05
		S1A_U02
K_U07	umie zaplanować i przeprowadzić proste postępowanie badawcze z zakresu nauk geograficznych pod kierunkiem opiekuna naukowego	P1A_U04
		S1A_06
K_U08	umie identyfikować i analizować podstawowe procesy i zjawiska przyrodnicze oraz społeczno-ekonomiczne	P1A_U05
		S1A_08
K_U09	umie poprawnie wnioskować na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł, w tym źródeł kartograficznych	P1A_U07
K_U10	potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu nauk geograficznych oraz dostępne źródła informacji do prawidłowej interpretacji podstawowych procesów i zjawisk przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i politycznych	P1A_U03
		S1A_01
		S1A_U02
		S1A_06
K_U11	potrafi formułować i analizować podstawowe problemy dotyczące zmian w warunkach biofizycznych oraz sytuacji społecznej, gospodarczej i politycznej w skali lokalnej, regionalnej i globalnej	P1A_U07
		P1A_U05
		S1A_U03
K_U12	umie analizować przyczyny i przebieg podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym	S1A_U01
		S1A_U03
K_U13	potrafi obserwować i opisywać zmiany zachodzące w krajobrazie oraz przewidywać dalsze kierunki jego rozwoju	S1A_U03
		S1A_U04
K_U14	potrafi redagować proste mapy tematyczne, korzystać z oprogramowania GIS oraz standardowego oprogramowania biurowego do prezentacji elementarnych zagadnień z zakresu nauk geograficznych	P1A_U01
K_U15		P1A_U09

	umie dokonać podstawowej charakterystyki wybranego obszaru, objaśniając przyczyny zróżnicowania warunków biofizycznych i zjawisk społeczno-ekonomicznych	S1A_U02
		S1A_U09
K_U16	umie opracować studium fizjograficzne i podstawową analizę społeczno-ekonomiczną wybranego obszaru	P1A_U04
		P1A_U09
		S1A_U05
		S1A_U09
K_U17	potrafi stosować język naukowy i wypowiadać się oraz dyskutować na tematy dotyczące zagadnień geograficznych w języku polskim i/lub języku obcym	P1A_U08
		S1A_U10
		P1A_U10
K_U18	umie opracować w stopniu podstawowym wybrany problem geograficzny w formie tekstu naukowego w języku polskim w określonej konwencji metodologicznej, z poprawną dokumentacją	P1A_U01
		P1A_U09
		S1A_U07
		P1A_U11
K_U19	umie przedstawić wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej dokumentacji, również z zastosowaniem prezentacji multimedialnej	P1A_U01
		P1A_U09
		S1A_U07
		P1A_U11
K_U20	potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności geograficznej	S1A_U06
		S1A_U07
K_U21	ma umiejętności językowe w zakresie geografii, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P1A_U12
		S1A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	ma świadomość poziomu swoich kompetencji zawodowych i osobistych, rozumie potrzebę ich podnoszenia, a także aktualizuje i poszerza swoją wiedzę i umiejętności	P1A_K01
		S1A_K01
		P1A_K05
		S1A_K06
		P1A_K07
K_K02	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	P1A_K02
		S1A_K02
		P1A_K03
K_K03		P1A_K02

	wykazuje gotowość do działań indywidualnych i społecznych, w tym na rzecz zachowania równowagi ekologicznej i ochrony zasobów Ziemi	S1A_K02 P1A_K03 S1A_K03 P1A_K08 S1A_K07 S1A_K05
K_K04	jest odpowiedzialny za pracę własną oraz wykazuje gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie zrealizowane zadania	P1A_K02 S1A_K02 P1A_K04 S1A_K04
K_K05	ma świadomość różnorodności kulturowej świata i jest zdolny do działań mających na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy	S1A_K05
K_K06	jest odpowiedzialny za powierzony sprzęt oraz bezpieczeństwo pracy własnej i innych	P1A_K06
K_K07	samodzielnie podejmuje i inicjuje zachowania profesjonalne; planuje i organizuje ich przebieg	P1A_K03 S1A_K03 P1A_K08 S1A_K07

Tabela 3. Efekty kształcenia na kierunku Geografia studiów II stopnia na cykle kształcenia od roku ak. 2012/2013 do 2019/2020

Efekty kształcenia dla kierunku (K)	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA Po zakończeniu studiów II stopnia na kierunku <i>Geografia</i> absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych i społecznych
WIEDZA		
K_W01	rozumie filozoficzne podstawy badań naukowych, w szczególności w odniesieniu do studiowanej specjalności z zakresu nauk geograficznych, a także ich społeczne znaczenie (aplikacyjne i kulturotwórcze)	P2A_W05 S2A_W01
K_W02		P2A_W05

	rozumie specyfikę nauk geograficznych, ich genezę i rozwój, a także zna ich strukturę wewnętrzną, przedmiot badań i miejsce w systemie nauk (w zakresie dyscyplin szczegółowych związanych ze studiowaną specjalnością)	S2A_W01
K_W03	zna główne kierunki badawcze i osiągnięcia geografii nowożytnej (w tym najnowsze trendy w rozwoju geograficznych badań naukowych w Polsce i za granicą), a także praktyczne zastosowania osiągnięć naukowych w zakresie wybranej (studiowanej) specjalności	P2A_W05
		S2A_W01
		S2A_W09
K_W04	rozumie znaczenie i komplementarny charakter redukcjonistycznych i holistycznych rozwiązań metodologicznych w badaniach geograficznych	P2AW05
		S2A_W09
K_W05	zna podstawowe zagadnienia z zakresu teorii systemów informacji geograficznej	S2A_W02
		P2A_W06
K_W06	rozumie podstawy organizacji i działania infrastruktur informacji przestrzennej oraz zna możliwości zastosowania narzędzi geoinformatycznych w zakresie wybranej przez siebie specjalności	P2A_W03
		P2A_W06
K_W07	wymienia i rozumie koncepcje geograficzne dotyczące zróżnicowania terytorialnego i rozmieszczenia zjawisk na Ziemi w kontekście wyjaśniania i modelowania zjawisk szczegółowych w wybranej specjalności	P2A_W04
		S2A_W04
K_W08	rozumie zaawansowany aparat pojęciowy wybranej (studiowanej) specjalności geograficznej oraz podstawowy aparat pojęciowy nauk szczegółowych (przyrodniczych lub społecznych) powiązanych z tą specjalnością	P2A_W04
		P2A_W05
		S2A_W04
		S2A_W08
K_W09	ma pogłębioną wiedzę z zakresu nauk ścisłych pozwalającą na zrozumienie złożonych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym Ziemi lub ma rozszerzoną wiedzę z zakresu nauk społecznych i ekonomicznych w stopniu pozwalającym na zrozumienie roli człowieka w kształtowaniu terytorialnych systemów społecznych (zależnie od studiowanej specjalności)	P2A_W01
		P2A_W03
		S2A_W02
		S2A_W03
		S2A_W04
		S2A_W05
K_W10	zna i rozumie złożone procesy oraz zjawiska zachodzące w środowisku geograficznym Ziemi, a w ich interpretacji konsekwentnie opiera się na podstawach empirycznych, korzystając z metod jakościowych, matematycznych i statystycznych	P2A_W01
		P2A_W02
		P2A_W03
		S2A_W06
K_W11		S2A_W04

	ma wiedzę na temat najważniejszych problemów współczesności w skali regionalnej i globalnej, rozumie ich istotę, genezę i możliwe konsekwencje	P2A_W04
K_W12	ma wiedzę dotyczącą uwarunkowań i czynników rozwoju lokalnego i regionalnego, szczególnie w Europie Bałtyckiej	S2A_W04 P2A_W04
K_W13	zna wybraną literaturę polską i obcą dotyczącą studiowanej specjalności geograficznej oraz podstawową literaturę nauk szczegółowych (przyrodniczych lub społecznych) powiązanych z tą specjalnością	P2A_W05
K_W14	zna i stosuje statystykę opisową i matematyczną, a także podstawowe metody analizowania zjawisk przestrzennych	P2A_W06 S2A_W06
K_W15	zna i rozumie teoretyczne podstawy metod badawczych stosowanych w wybranej specjalności z zakresu nauk geograficznych oraz w naukach powiązanych z tą specjalnością	S2A_W06 P2A_W07 P2A_W06
K_W16	zna zasady obsługi sprzętu i urządzeń służących do pozyskiwania oraz przetwarzania informacji geograficznych (w zakresie studiowanej specjalności)	P2A_W09 P2A_W07 S2A_W06
K_W17	zna zasady planowania badań z wykorzystaniem technik i narzędzi badawczych stosowanych w wybranej specjalności z zakresu nauk geograficznych	P2A_W07
K_W18	zna i rozumie działanie instrumentów polityki regionalnej oraz ich wpływ na rozwój lokalny i regionalny, szczególnie w odniesieniu do Europy Bałtyckiej	S2A_W08
K_W19	zna strukturę organizacyjną nauki, prawne i ekonomiczne zasady jej funkcjonowania	P2A_W08 P2A_W10 S2A_W10 S2A_W07
K_W20	zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości wykorzystującej wiedzę z zakresu geografii	P2A_W11 S2A_W11
UMIĘTNOŚCI		
K_U01	biegle korzysta z literatury naukowej oraz posługuje się terminologią geograficzną w języku polskim oraz w języku angielskim, szczególnie w wybranej specjalności	P2A_U02
K_U02	potrafi wybierać i stosować zaawansowane techniki i narzędzia badawcze właściwe dla nauk geograficznych (w zakresie wybranej specjalności)	P2A_U01 S2A_U02

K_U03	potrafi stosować metody statystyczne i techniki geoinformatyczne do analizy danych przestrzennych w wybranej specjalności z zakresu nauk geograficznych	P2A_U05
		S2A_U06
K_U04	umie wykonać prezentację kartograficzną i wizualizację danych przestrzennych w wybranej specjalności	P2A_U01
		S2A_U06
K_U05	umie odnaleźć, dokonać krytycznej oceny i selekcji informacji z literatury fachowej oraz innych źródeł (także w języku angielskim), szczególnie w zakresie wybranej specjalności	P2A_U02
		P2A_U03
K_U06	umie zaplanować i prze-prowadzić pod kierunkiem opiekuna naukowego postępowanie badawcze w zakresie wybranej specjalności z obszaru nauk geograficznych, zgodnie z zasadami przyjętej konwencji badawczej i orientacji metodologicznej	P2A_U04
		S2A_U06
K_U07	potrafi dokonać ewaluacji uzyskanych wyników badań i zaproponować działania adaptacyjne	P2A_U06
		S2A_U06
		S2A_U07
K_U08	potrafi integrować wiedzę z zakresu dyscyplin przyrodniczych i/lub społeczno-ekonomicznych w celu rozwiązywania problemów badawczych nauk geograficznych	P2A_U06
		P2A_U03
		S2A_U06
K_U09	potrafi wykonywać specjalistyczne pomiary terenowe i/lub przeprowadzać obserwacje procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym (w zakresie studiowanej specjalności) oraz interpretuje ich wyniki	P2A_U01
		P2A_U06
		S2A_U02
K_U10	rozumie oraz potrafi analizować procesy i zjawiska przyrodnicze lub społeczno-ekonomiczne, zależnie od studiowanej specjalności	P2A_U05
		S2A_U08
K_U11	potrafi formułować uzasadnione sądy na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł, w tym źródeł kartograficznych	P2A_U07
K_U12	potrafi prawidłowo analizować i oceniać przyczyny oraz przebieg zmian zachodzących w środowisku geograficznym w różnych skalach czasowych i przestrzennych	P2A_U07
		P2A_U05
		S2A_U03
K_U13	potrafi prawidłowo wyjaśniać oraz interpretować wzajemne relacje między procesami i zjawiskami przyrodniczymi i/lub społeczno-ekonomicznymi, zależnie od studiowanej specjalności	P2A_U06
		S2A_U01
K_U14	potrafi ocenić zmiany zachodzące w krajobrazie oraz prognozować dalsze kierunki jego rozwoju	S2A_U03
		S2A_U04

K_U15	umie dokonać szczegółowej charakterystyki wybranego obszaru, objaśniając przyczyny zróżnicowania warunków biofizycznych i/lub zjawisk społeczno-ekonomicznych (zależnie od studiowanej specjalności)	S2A_U01
		S2A_U08
		P2A_U06
K_U16	umie opracować wybrany problem geograficzny w określonej konwencji metodologicznej w formie tekstu naukowego w języku polskim z poprawną dokumentacją	P2A_U09
		S2A_U09
		S2A_U07
K_U17	potrafi zestawiać niezbędne informacje i sporządzać analizy środowiskowe lub społeczno-ekonomiczne na potrzeby zagospodarowania przestrzennego (zależnie od studiowanej specjalności)	S2A_U07
		S2A_U05
		P2A_U04
		P2A_U09
K_U18	potrafi przedstawić wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej i wygłoszonej prezentacji	P2A_U08
		P2A_U10
		S2A_U10
K_U19	potrafi wypowiadać się, dyskutować oraz wygłaszać prelekcje na tematy dotyczące zagadnień geograficznych (szczególnie w zakresie studiowanej specjalności) w języku polskim i języku obcym	P2A_U10
		S2A_U06
		S2A_U10
K_U20	potrafi wykorzystywać doświadczenie zdobyte podczas prac nad wyznaczonymi zadaniami badawczymi do planowania własnej kariery zawodowej lub naukowej	S2A_U07
		P2A_U11
K_U21	potrafi poprawnie przygotować tekst naukowy spełniający wymogi formalne stawiane pracy magisterskiej z zakresu nauk geograficznych	P2A_U09
		S2A_U09
		S2A_U07
		S2A_U02
K_U22	ma umiejętności językowe w zakresie geografii zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P2A_U12
		S2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego	P2A_K05
		P2A_K01
		S2A_K01
K_K02	w oparciu o literaturę fachową aktywnie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny	P2A_K01
		S2A_K01
		P2A_K05

		S2A_K06
		P2A_K07
K_K03	potrafi współdziałać i pracować w grupie, a także kierować jej pracami; podporządkowuje się zasadom pracy w zespole, ponosi odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania	P2A_K02 S2A_K02
		P2A_K04 S2A_K04
K_K04	odznacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, a także rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w planowaniu, projektowaniu i realizowaniu działań profesjonalnych (zawodowych)	P2A_K04 S2A_K04
		S2A_K05
K_K05	samodzielnie podejmuje i inicjuje działania profesjonalne; planuje i organizuje ich przebieg, a także dokonuje ich ewaluacji	P2A_K03 S2A_K03
		P2A_K08 S2A_K07
K_K06	rozumiejąc zagrożenia wynikające z warunków pracy, wykazuje odpowiedzialność za powierzony sprzęt, bezpieczeństwo pracy własnej i innych	P2A_K06

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Waldemar Surosz	dr hab./profesor Uniwersytetu Gdańskiego/Dziekan WOIG
Ewa Szymczak	dr/adiunkt/Prodziekan WOIG ds. Kształcenia
Mirosława Malinowska	dr /adiunkt / Wicedyrektor IG ds. Dydaktycznych
Joanna Fac-Beneda	dr hab./profesor Uniwersytetu Gdańskiego/Prodziekan WOIG ds. Studenckich
Wojciech Tylmann	prof. dr hab./ Prodziekan WOIG ds. Nauki i Rozwoju
Kamila Mędrzycka	mgr / Kierownik Biura Dziekana
Izabela Chlost	dr / adiunkt
Mariusz Czepczyński	dr hab. / profesor Uniwersytetu Gdańskiego
Włodzimierz Golus	dr / adiunkt / koordynator IG ds. wymiany międzynarodowej
Kamil Nowiński	dr/adiunkt
Małgorzata Owczarek	dr / adiunkt
Teresa Sadoń-Osowiecka	dr/adiunkt
Magdalena Szmytkowska	dr / adiunkt
Dawid Weisbrodt	dr / adiunkt
Jan A. Wendt	dr hab. / profesor Uniwersytetu Gdańskiego

Prezentacja uczelni	18
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	19
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	19
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	24
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	34
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	42
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	45
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	47
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	48
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	49
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	53
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	54
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów Geografia	57
Część III. Załączniki	59
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	59
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	65

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Gdański (UG) to największa uczelnia na Pomorzu. O oryginalności UG decyduje zwrócenie się ku morzu i realizowanie dewizy *In mari via tua*. UG jest członkiem konsorcjum SEA-EU w ramach prestiżowego programu EU European Universities. Na Uczelni działają także dwie Międzynarodowe Agendy Badawcze finansowane przez FNP. W 2016 r. UG otrzymał Logo HR Excellence in Research przyznawane przez Komisję Europejską. Obecnie na jedenastu wydziałach kształci się ponad 26 tys. studentów i doktorantów. Kadra naukowa UG liczy ponad 1,7 tys. pracowników. W UG funkcjonują liczne koła naukowe i organizacje ogólnouczelniane, a także Uniwersytet Otwarty, Gdański Uniwersytet Trzeciego Wieku a od 2019 r. także Uniwersyteckie Liceum Ogólnokształcące. Uczelnia zapewnia szeroką ofertę działalności naukowej i dydaktycznej, stanowi centrum kulturalne i jest jednym z najnowocześniejszych akademickich ośrodków w Polsce.

Kształcenie na kierunku **Geografia** prowadzone jest na Wydziale Oceanografii i Geografii (WOiG), który uzyskał w 2012 r. wyróżniającą ocenę w akredytacji instytucjonalnej oraz w 2017 r. wysoką ocenę MNiSW (kategoria naukowa A). WOiG realizuje morską misję UG w zakresie badań środowiska morskiego oraz kształcenia kadr dla gospodarki morskiej. Obecnie na WOiG reprezentowane są dwie dyscypliny naukowe: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. W obydwu dyscyplinach WOiG posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora oraz doktora habilitowanego. WOiG jest krajowym liderem w badaniach oceanograficznych i koordynatorem Narodowego Centrum Badań Bałtyckich (NCBB). Wydział dysponuje wysokiej jakości kadrą badawczo-dydaktyczną i doskonałym zapleczem naukowo-badawczym. WOiG zatrudnia 131 nauczycieli akademickich, w tym 47 samodzielnych pracowników naukowych. Obecnie na WOiG kształci się 941 studentów na ośmiu kierunkach studiów I i II stopnia, a także 64 doktorantów. Wydział posiada dwie terenowe stacje badawcze wykorzystywane również w dydaktyce: Stację Morską im. Profesora Krzysztofa Skóry w Helu oraz Stację Limnologiczną w Borucinie. Od roku 2017 studenci uczą się na najnowocześniejszej w Polsce jednostce pływającej – katamaranie badawczym *r/v OCEANOGRAF*.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kształcenie, a misja i strategia uczelni: Koncepcja kształcenia na obu stopniach studiów kierunku Geografia opiera się o zasadę interdyscyplinarności. Celem kształcenia jest wyposażenie studenta w aktualną wiedzę, i umiejętności bazujące na najnowszych osiągnięciach dyscyplin Nauki o Ziemi i środowisku oraz Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (do 2018 r. Geografia), w tym osiągnięciach naukowych i doświadczeniach aplikacyjnych pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu Geografii (IG). Nie mniej istotnym celem kształcenia jest wykształcenie w studentach kompetencji miękkich, niezbędnych do radzenia sobie w życiu i aktywności zawodowej, odnajdywania się w zmieniającym się świecie i zdolności do podejmowania wyzwań.

Dążenie do osiągnięcia najwyższego poziomu kształcenia jest celem strategicznym, wpisującym się w strategię rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego przyjętą na lata 2010–2020 w 2010 r. ([Załącznik 1.3](#)) oraz w szczególności w misję i strategię rozwoju UG na lata 2020–2025 ([Załącznik 1.4](#)). Jednocześnie jest to spójne ze strategią WOIG ([Załącznik 1.5](#)). Koncepcja kształcenia na obu stopniach studiów uwzględnia zasadę progresywności. Kształcenie na I stopniu studiów ma zaopatrzyć studenta w zaawansowaną wiedzę i umiejętności z zakresu subdyscyplin geografii fizycznej i geografii społeczno-ekonomicznej oraz kompetencje miękkie, wykorzystywane w pracy zawodowej wykonywanej na potrzeby gospodarki lokalnej i krajowej. Stąd ważnym elementem programu studiów są ćwiczenia terenowe i praktyka zawodowa. Wiedza i umiejętności zdobyte na studiach I stopnia są rozszerzane i pogłębiane na studiach II stopnia, przy czym studia te przygotowują w szczególności do prowadzenia badań naukowych, samodzielnego rozwijania swoich zainteresowań badawczych, warsztatu pracy, prezentowania wyników badań w formie wystąpień i publikacji naukowych.

Programy kształcenia na obu stopniach studiów odpowiadają na potrzeby gospodarki, jednocześnie są zgodne z oczekiwaniami studentów i kandydatów. Opracowywane były przy udziale interesariuszy zewnętrznych oraz przedstawicieli studentów i doktorantów, wchodzących w skład Rad Programowych kierunku Geografia ([Załącznik 1.6](#), [Załącznik 1.7](#), [Załącznik 1.8](#)). Kształcenie na obu stopniach studiów odbywa się w oparciu o stale udoskonalane metody i narzędzia dydaktyczne z wykorzystaniem nowoczesnej aparatury pomiarowo-badawczej i narzędzi geoinformatycznych.

Kształcenie, a działalność naukowa: Kształcenie na studiach I i II stopnia kierunku Geografia opiera się na wykorzystaniu potencjału naukowego w zakresie prowadzonych badań, w szczególności na studiach II stopnia. Szczególnym obszarem badań naukowych oraz kształcenia studentów są zagadnienia z zakresu geomorfologii pojezierzy i pobraży, hydrologii obszarów pojeziernych i pobraży, monitoringu, zmian i zmienności klimatu, kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego, geografii społecznej i ekonomicznej. Przedmioty przewidziane programem studiów realizowane są głównie przez pracowników naukowo-dydaktycznych ([Załącznik 3.2.1.4.A](#), [Załącznik 3.2.1.B](#)) oraz ekspertów zewnętrznych ([Załącznik 1.9](#)). Treści programowe poszczególnych przedmiotów nawiązują do najnowszych osiągnięć naukowych oraz metodologicznych, w tym osób prowadzących zajęcia, co ma swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w proponowanej bibliografii poszczególnych przedmiotów, zawartej w sylabusach ([Załącznik 1.10](#), [Załącznik 1.11](#), [Załącznik 1.12](#), [Załącznik 1.13](#), [Załącznik 1.14](#)). Dobór opiekunów prac dyplomowych odbywa się w taki sposób, aby tematyka pracy odpowiadała zainteresowaniom badawczym promotora i recenzenta pracy ([Załącznik 3.2.1.7.A](#), [Załącznik 3.2.1.7.B](#)). W niektórych przypadkach, zwłaszcza w zakresie geomorfologii, hydrologii, klimatologii i geografii społecznej, tematyka pracy dyplomowej stanowi część projektów badawczych, realizowanych przez opiekunów pracy ([Załącznik 1.15](#)), co ma swoje

odzwierciedlenie również w tym, że absolwenci studiów są współautorami publikacji naukowych (patrz [Kryterium 8](#)).

Kształcenie, a otoczenie społeczno-gospodarcze: Koncepcja kształcenia na kierunku Geografia uwzględnia potrzebę kształcenia specjalistów z zakresu monitoringu, ochrony i kształtowania środowiska, badań i analiz społeczno-gospodarczych, rozwoju regionalnego, czy planowania strategicznego. W Radzie Programowej kierunku studiów Geografia zasiada przedstawiciel pracodawców ([Załącznik 8](#)). Wielu nauczycieli akademickich IG poza swoją podstawową pracą na uczelni, bierze aktywny udział w pracach opiniujących, doradczych, projektach aplikacyjnych, wykorzystując zebraną w ten sposób wiedzę na temat aktualnych, lokalnych i globalnych problemów społeczno-gospodarczych w bieżącej pracy dydaktycznej. Kontakty pracowników IG oraz współpraca z instytucjami państwowymi monitorującymi środowisko, samorządami lokalnymi i regionalnymi oraz stowarzyszeniami samorządowymi oraz instytucjami, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, pozwala na stałe rozpoznawanie potrzeb rynku pracy co do umiejętności i kompetencji absolwentów kierunku, pożądaných przez pracodawców. Do takich umiejętności należy zaliczyć posługiwanie się narzędziami geoinformatycznymi, umiejętność analizy i wnioskowania na podstawie dużej ilości danych, kompetencje miękkie takie, jak samodzielność, odpowiedzialność za podejmowaną aktywność, gotowość do podnoszenia kwalifikacji, komunikatywność, elastyczność, umiejętność pracy w grupie. Wymienione umiejętności znajdują swoje odzwierciedlenie w przedmiotach, realizowanych w toku studiów oraz w efektach kształcenia/uczenia się. W opinii o przebiegu praktyki sformułowano efekty kształcenia/uczenia się odnośnie praktyk zawodowych. Przedstawiciele instytucji, w których studenci odbywają praktyki, dokonują oceny poziomu realizacji każdego z założonych efektów kształcenia/uczenia się. Ponadto, wpisywane są też uwagi i spostrzeżenia odnośnie wiedzy i kompetencji ocenianego studenta. Na podstawie analizy dokumentów można stwierdzić, że pracodawcy nie zgłaszają braków wiedzy i umiejętności w przypadku ponad 99% studentów Geografii. Świadczą o tym pozytywne uwagi oraz oceny wskazujące na realizację ocenianych efektów w stopniu bardzo dobrym (91-100%).

Sylwetka absolwenta i kluczowe efekty uczenia się: Absolwent studiów I stopnia potrafi odtworzyć, przeanalizować i objaśnić prawidłowości zróżnicowania krajobrazowego Ziemi, funkcjonowania i dynamiki systemów przyrodniczych i społeczno-kulturowych, a także rozumie interakcje zachodzące pomiędzy powyższymi systemami, w szczególności przebiegające w warunkach środowiska geograficznego wybrzeży i pojezierzy. Wykazuje znajomość przyrodniczych, społeczno-ekonomicznych i politycznych uwarunkowań rozwoju społeczno-ekonomicznego w ujęciu globalnym, regionalnym i lokalnym. Absolwent dysponuje praktycznymi umiejętnościami posługiwania się narzędziami geoinformatycznymi. Umie stosować podstawowe metody badań terenowych i laboratoryjnych oraz metody graficznej prezentacji danych ilościowych i jakościowych oraz wykorzystywać je w opisie. Posiada także zdolność analizy i syntezy informacji pochodzących z zasobów rozproszonych oraz zna charakterystykę najważniejszych źródeł informacji geograficznej.

Absolwent studiów I stopnia jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy, ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane działania, przestrzega zasady etyki zawodowej, jest profesjonalny w swoich działaniach zawodowych. Jest gotów do pracy w grupie i do pełnienia w niej różnych ról, dba o bezpieczeństwo swoje i innych oraz o powierzony sprzęt. W swoich działaniach szczególne znaczenie przypisuje działalności na rzecz zachowania równowagi ekologicznej i ochrony zasobów Ziemi, jej zrównoważonego rozwoju.

Absolwent studiów II stopnia potrafi przeanalizować i objaśnić prawidłowości przestrzennego zróżnicowania i dynamiki zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym w zakresie wybranej przez niego subdyscypliny. Wykazuje znajomość aktualnych problemów występujących w obustronnych relacjach pomiędzy warunkami biofizycznymi a sferą działalności człowieka w ujęciu globalnym, regionalnym i lokalnym. Potrafi dostrzec wpływ warunków biofizycznych i społeczno-kulturowych na sytuację gospodarczą i ich odzwierciedlenie w krajobrazach. Wykazuje pogłębioną znajomość teoretycznych podstaw i praktycznego wykorzystania metod badawczych, w tym narzędzi statystycznych i geoinformatycznych w zakresie wybranej subdyscypliny. Potrafi samodzielnie opracować pracę o charakterze naukowym. Jest gotowy do podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych, jest przygotowany do samodoskonalenia, w tym do podjęcia studiów III stopnia. Zna zasady etycznego postępowania w życiu zawodowym ([Załącznik 1.1](#), [Załącznik 1.2](#)).

Absolwent będzie mógł zostać zatrudniony przez instytucje i firmy, zajmujące się:

- ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego,
- ochroną hydrometeorologiczną kraju,
- planowaniem przestrzennym,
- kształtowaniem warunków życia ludzi,
- organizacją działalności społeczno-gospodarczej,
- holistycznymi syntezami przestrzennymi.

Dodatkowo absolwent studiów II stopnia będzie mógł zostać zatrudniony w jednostkach naukowo-badawczych lub kontynuować naukę na studiach podyplomowych lub w szkole doktorskiej.

Programy studiów obowiązujące od roku ak. 2019/20 przygotowane zostały zgodnie z *Rozporządzeniem MNiSW z dnia 27.09.2018 r. w sprawie studiów*, a określone w programie studiów efekty uczenia się są zgodne z uniwersalnymi charakterystykami I stopnia dla poziomów 6-7 określonymi w *ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* oraz charakterystykami drugiego stopnia określonymi w *Rozporządzeniu MNiSW z dnia 28.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji*. Program studiów wraz z efektami uczenia się został przyjęty *Uchwałą nr 143/19 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25.04.2019 roku w sprawie przyporządkowania kierunku Geografia prowadzonego przez WOiG do dyscypliny naukowej oraz dostosowania programu studiów na tym kierunku studiów do wymagań ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* ([Załącznik 1.1](#)).

Efekty kształcenia w programach studiów obejmujących cykl kształcenia 2017/18–2019/20 oraz 2018/19–2020/21 przygotowane zostały w oparciu o *Rozporządzenie MNiSW z dnia 2.11.2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego*, efekty kształcenia (w obszarze nauk przyrodniczych) przyjęte zostały *Uchwałą nr 25/12 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26.04.2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych na WOiG* ([Załącznik 1.2](#)).

Liczbę efektów kształcenia/uczenia się na poszczególnych stopniach studiów i cyklach kształcenia prezentuje Tabela 4.

Tabela 4. Efekty kształcenia/uczenia się na kierunku Geografia

Lata	Efekty kształcenia/uczenia się					
	wiedza		umiejętności		kompetencje	
	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień
2012–2018	24	20	21	22	7	6
od 2019	10	-	11	-	5	-

W programach **studiów stacjonarnych I stopnia** realizowanych wg programu obowiązującego od roku ak. **2018/2019** i od roku ak. **2019/2020** do kluczowych efektów kształcenia/uczenia się zaliczyć należy rozumienie podstawowych procesów i zjawisk, zachodzących w środowisku przyrodniczym i antropogenicznym Ziemi oraz interakcji, zachodzących pomiędzy tymi procesami i zjawiskami w różnych skalach przestrzennych, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Pobreży i Pojezierzy Południowobałtyckich. W zakresie umiejętności i kompetencji społecznych za kluczowe należy uznać efekty kształcenia/uczenia się wskazywane przez pracodawców jako pożądane u absolwentów. W grupie umiejętności do kluczowych efektów kształcenia/uczenia się należy zaliczyć wykorzystanie technik geoinformatycznych oraz prostych narzędzi statystycznych i metod analizy przestrzennej do określania relacji między różnorodnymi zmiennymi. Efektem ćwiczeń terenowych i praktyk zawodowych jest umiejętność wykonywania standardowych obserwacji i pomiarów terenowych z zakresu nauk o Ziemi i środowisku/geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej oraz interpretacji ich wyników. Naturalną konsekwencją osiągnięcia wspomnianych efektów kształcenia/uczenia się jest umiejętność opracowania studium fizjograficznego i przeprowadzenia podstawowej analizy społeczno-ekonomicznej wybranego obszaru, co ściśle związane jest z umiejętnością samodzielnego planowania i podejmowania zachowań profesjonalnych. Za kluczowe kompetencje w procesie kształcenia geografów na studiach I stopnia należy uznać znajomość poziomu swoich kompetencji zawodowych i osobistych, potrzebę ich podnoszenia, jak również aktualizacji i poszerzania swojej wiedzy i umiejętności. Praca w grupie wykształca umiejętność współpracy oraz ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania.

W programie studiów stacjonarnych drugiego stopnia realizowanych wg programu obowiązującego od roku ak. 2017/2018 do kluczowych efektów kształcenia zaliczyć należy znajomość złożonych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym Ziemi, interpretacji tychże procesów i zjawisk w oparciu o podstawy empiryczne, korzystanie z metod jakościowych, matematycznych i statystycznych, stosowanie zaawansowanych technik, w tym geoinformatycznych, i narzędzi badawczych z zakresu nauk geograficznych i nauk społecznych. Ważnym efektem kształcenia jest umiejętność zastosowania koncepcji geograficznych dotyczących zróżnicowania terytorialnego i rozmieszczenia procesów i zjawisk na Ziemi do wyjaśniania i modelowania procesów i zjawisk szczegółowych w wybranej subdyscyplinie. Absolwenci studiów potrafią prawidłowo analizować i oceniać przyczyny oraz przebieg zmian zachodzących w środowisku geograficznym w różnych skalach czasowych i przestrzennych, ze szczególnym uwzględnieniem zmian zachodzących w obszarze Pobreży i Pojezierzy Południowobałtyckich. Ponadto do istotnych efektów kształcenia należy umiejętność zaplanowania i przeprowadzenia pod kierunkiem opiekuna naukowego postępowania badawczego w zakresie wybranej dyscypliny z obszaru nauk geograficznych, zgodnie z zasadami przyjętej konwencji badawczej i orientacji metodologicznej, a uzyskany materiał opracować

i zaprezentować w określonej konwencji metodologicznej w formie tekstu naukowego z poprawną dokumentacją. Ważnym efektem kształcenia jest ponadto umiejętność wypowiadania się, dyskusowania i wygłaszania prelekcji na tematy dotyczące zagadnień geograficznych (szczególnie w zakresie studiowanej specjalności) w języku polskim i języku obcym. Wymienione efekty wprost odnoszą się do koncepcji kształcenia na II stopniu studiów, zakładającej przygotowanie absolwenta do prowadzenia samodzielnej pracy badawczej.

Wszystkie efekty kształcenia/uczenia się znajdują swoje odzwierciedlenie w sylabusach do przedmiotów /modułów ([Załącznik 1.10](#), [Załącznik 1.11](#), [Załącznik 1.12](#), [Załącznik 1.13](#), [Załącznik 1.14](#)), gdzie każdemu przedmiotowi/modułowi przypisane są odpowiadające mu efekty kształcenia/uczenia się. Wszystkie efekty, w obrębie każdego ze stopni studiów, są spójne, charakteryzuje je progresywność, uwzględniająca stopniowe poszerzanie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych na kolejnych etapach kształcenia i w późniejszej pracy zawodowej.

Kształcenie nauczycieli: Studenci studiów stacjonarnych I stopnia kierunku Geografia mogą uzyskiwać kwalifikacje do nauczania geografii w ramach specjalizacji nauczycielskiej. Podstawę prawną uruchomienia w roku ak. 2017/2018 specjalizacji nauczycielskiej stanowiły *Rozporządzenie MEN z dnia 1.08.2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (§4.1)* ([Załącznik 1.16](#)) oraz *Rozporządzenie MNiSW z dnia 17.01.2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* ([Załącznik 1.17](#)). Wg tych rozporządzeń absolwenci studiów I stopnia Geografii, realizujący specjalizację nauczycielską mieli uzyskać kwalifikacje do pracy jako nauczyciel geografii w szkołach podstawowych.

Według nowego *Rozporządzenia MNiSW z dnia 25.07.2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* studenci specjalizacji nauczycielskiej ([Załącznik 1.18](#)) (obecnie II i III roku), żeby uzyskać uprawnienia do nauczania geografii na wszystkich etapach kształcenia, będą musieli kontynuować studia geograficzne ze specjalizacją nauczycielską na studiach II stopnia. W związku z tym planuje się umożliwienie studentom uzyskania kwalifikacji według nowych przepisów prawnych poprzez dostosowanie programu specjalizacji nauczycielskiej na II stopniu do obowiązującego standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, uwzględniając zakres wiedzy, którą do tej pory zdobyli studenci na studiach I stopnia.

Obecni studenci I roku studiów I stopnia na kierunku Geografia (cykl kształcenia 2019/2020) realizują program studiów według nowego *Rozporządzenia MNiSW* ([Załącznik 1.18](#)).

Studenci studiów stacjonarnych II stopnia kierunku Geografia na Uniwersytecie Gdańskim mogą uzyskiwać kwalifikacje do nauczania geografii w ramach specjalizacji nauczycielskiej, realizowanej na podstawie *Rozporządzenia MEN* ([Załącznik 1.16](#)) oraz *Rozporządzenia MNiSW* ([Załącznik 1.17](#)). Absolwenci studiów II stopnia, którzy uzyskają przygotowanie pedagogiczne, będą mieli kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela geografii we wszystkich typach szkół. W roku ak. 2017/2018 i 2018/2019 specjalizacja nauczycielska obejmowała studentów I i II roku studiów II stopnia. Ten program realizowany jest obecnie tylko na II roku, ze względu na wygaszanie tego kierunku na II stopniu studiów.

Studenci I roku studiów II stopnia na kierunkach Geografia fizyczna z geoinformacją i Geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS realizują program studiów według nowego *Rozporządzenia MNiSW* ([Załącznik 1.18](#)) i muszą zrealizować wszystkie wymagania standardów przewidzianych na pięcioletni cykl kształcenia w ciągu dwóch lat.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe: Na kierunku Geografia studia realizowane są na profilu ogólnoakademickim. Są to studia interdyscyplinarne, obejmujące dyscypliny: Nauki o Ziemi i środowisku oraz Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, w których to dyscyplinach pracownicy IG wykazują się osiągnięciami i dorobkiem naukowym ([Załącznik III.2.1.4.A](#), [Załącznik III.2.1.4.B](#)). Niewielki odsetek zajęć prowadzony jest przez osoby zatrudnione na umowy cywilno-prawne ([Załącznik I.9](#)).

Treści kształcenia są ściśle powiązane z rozwojem i osiągnięciami naukowymi pracowników IG, szczególnie w zakresie procesów i zjawisk, zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej i regionalnej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich oraz województwa pomorskiego, współczesnych i historycznych procesów geomorfologicznych, hydrologicznych i klimatycznych, zagadnień związanych z kształtowaniem i ochroną środowiska oraz przestrzennych aspektów współczesnych procesów i zjawisk społeczno-ekonomicznych, w tym dotyczących rozwoju i funkcjonowania miast.

Treści programowe są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach Nauki o Ziemi i środowisku oraz Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna i powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi na WOIg. Treści przedmiotów kursowych realizowane są w oparciu o najnowsze podręczniki i literaturę fachową oraz w oparciu o własne publikacje (artykuły, skrypty) pracowników ([Załącznik I.19](#)). W ramach modułów do wyboru oferowane są studentom przedmioty, realizowane przez pracowników IG, na których zapoznają się oni z najnowszymi osiągnięciami badawczymi prowadzących zajęcia. Realizowane w ramach seminarium dyplomowego prace dyplomowe nawiązują tematyką do zainteresowań badawczych opiekunów prac i pozostają w sferze problematyki badawczej Zakładów IG, z których pochodzą opiekunowie.

Konstrukcja programu studiów uwzględnia wszystkie wymogi właściwych rozporządzeń ws. studiów: *Rozporządzenie MNiSW z dnia 27.09.2018 r. w sprawie studiów* (program studiów od 2019/2020) ([Załącznik I.20](#)) oraz *Rozporządzenie MNiSW z dnia 26.09.2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów* (program studiów od 2017/18) ([Załącznik I.21](#)) (patrz [Załącznik III.1.3](#)).

W programie studiów określone są zajęcia wraz z przypisanymi do nich efektami kształcenia/uczenia się i treściami programowymi zapewniającymi uzyskanie tych efektów. Plan studiów obejmuje spis przedmiotów wraz z formami zajęć, wymiarem godzin i przypisanymi do nich punktami ECTS, spis egzaminów i zaliczeń oraz obowiązkowych praktyk i ćwiczeń terenowych wraz z określeniem ich wymiaru godzinowego i liczbą punktów ECTS, tj. I stopień – 2017/2018–2019/2020 ([Załącznik I.22](#)), 2018/2019–2020/2021 ([Załącznik I.23](#)), 2019/2020–2021/2022 ([Załącznik I.24](#)) oraz II stopień – 2018/2019–2020/2021 ([Załącznik I.25](#)), 2019/2020–2021/2022 ([Załącznik I.26](#)).

W programach **studiów I stopnia** szczególny nacisk został położony na osiągnięcie przez studentów efektów kształcenia/uczenia się związanych ze znajomością i rozumieniem podstawowych procesów i zjawisk, zachodzących w środowisku przyrodniczym i antropogenicznym Ziemi oraz interakcji, zachodzących pomiędzy tymi procesami i zjawiskami w różnych skalach przestrzennych, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich. Duży nacisk kładzie się na wykorzystywanie, zwłaszcza w realizacji treści ćwiczeń przedmiotowych technik geoinformatycznych oraz narzędzi statystycznych i metod analizy przestrzennej. Ćwiczenia terenowe mają za zadanie wykształcić w studentach umiejętności praktyczne, w tym wykonywanie standardowych obserwacji i pomiarów terenowych oraz interpretację ich wyników. Zarówno na ćwiczeniach przedmiotowych jak i terenowych kładzie się duży nacisk na kształtowanie kompetencji

takich jak samodzielność, odpowiedzialność za pracę własną i grupy, dbałość o sprzęt pomiarowy i bezpieczeństwo, planowanie pracy samodzielnej i w grupie oraz ewaluację podejmowanych działań i uzyskanych wyników.

Harmonogram realizacji programu studiów: Program studiów I stopnia skonstruowany jest w ten sposób, że w pierwszym i drugim semestrze dominują przedmioty stanowiące bazę dla nauk geograficznych, takie jak astronomia, matematyka, geologia, geofizyka i geochemia, kartografia i topografia, ekonomia, socjologia, podstawy geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej, technologie informacyjne. W semestrze drugim pojawia się przedmiot kierunkowy: meteorologia i klimatologia. Semestr ten kończy się ćwiczeniami terenowymi z topografii i geografii ekonomicznej oraz ćwiczeniami terenowymi regionalnymi „Wybrzeża i pojezierza”, które mają za zadanie zapoznać studentów ze specyfiką środowiska geograficznego tych regionów.

Drugi rok studiów służy głównie zdobywaniu szczegółowej wiedzy z zakresu szczegółowych subdyscyplin geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej. W semestrze trzecim i czwartym dominują przedmioty kierunkowe geografii takie jak geomorfologia, hydrologia, gleboznawstwo, kształtowanie i ochrona środowiska, geografia społeczna, ekonomiczna i polityczna, jak również obszerny przedmiot Geograficzne Systemy Informacyjne. W semestrze letnim studenci mają okazję zdobyć praktyczne umiejętności posługiwania się metodami i technikami badań terenowych na realizowanych wówczas praktykach terenowych. W tym semestrze realizowane są również ćwiczenia terenowe regionalne „Wyżyny i góry”, w trakcie których studenci mogą zapoznać się ze specyfiką zagadnień środowiska geograficznego tych regionów Polski.

Na trzecim roku studiów program obejmuje trzy zagadnienia: geografie fizyczną i społeczno-ekonomiczną Polski i świata, specjalistyczne zagadnienia z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej, silnie powiązane zwłaszcza w ramach modułów do wyboru z tematyką badawczą reprezentowaną w IG oraz seminaria i pracownie licencjackie, w ramach których student realizuje pracę dyplomową i które mają przygotować studenta do zdania egzaminu dyplomowego. Ta grupa zajęć również silnie osadzona jest w tematyce badawczej realizowanej w IG. Trzeci rok studiów kończy się ćwiczeniami terenowymi regionalnymi „Europa”, które mają na celu zapoznanie studentów ze specyfiką zagadnień, głównie społeczno-ekonomicznych, krajów sąsiadujących z Polską.

Po zakończeniu drugiego roku studiów studenci rozpoczynają realizację praktyki zawodowej, odbywając staże w instytucjach i przedsiębiorstwach z gospodarczego otoczenia uczelni. Celem praktyki jest zapoznanie się ze specyfiką pracy u poszczególnych pracodawców, a zwłaszcza kształtowanie kompetencji niezbędnych w pracy zawodowej, takich jak odpowiedzialność, elastyczność, komunikatywność, gotowość do ciągłego uczenia się, umiejętność pracy w zróżnicowanym zespole.

Ważnym elementem studiów jest samodzielne kształtowanie własnej ścieżki rozwoju. Celowi temu służy, oprócz wyboru miejsca praktyki zawodowej, wybór modułów kształcenia realizowanych na trzecim roku studiów oraz wybór seminarium dyplomowego. Zarówno wybór modułów, jak i wybór seminarium dyplomowego odbywa się na czwartym semestrze studiów, gdy studenci znają specyfikę poszczególnych subdyscyplin, a jednocześnie mają bardziej doprecyzowane zainteresowania własne. Pomocne w tym wyborze są spotkania informacyjne ze studentami lub dni otwarte Zakładów IG, organizowane w semestrze letnim. Dodatkowo studenci mogą rozwijać wiedzę z zakresu innych dyscyplin poprzez wybór i udział w obowiązkowych wykładach ogólnouczelnianych, realizowanych na drugim roku studiów.

Jednym z efektów kształcenia/uczenia się na studiach I stopnia jest posługiwanie się językiem obcym ze szczególnym uwzględnieniem terminologii geograficznej, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Efekt ten realizowany jest w ramach obowiązkowych 120 godzin nauki języka obcego na semestrach od drugiego do piątego. Dodatkowo kształtowanie umiejętności językowych w zakresie znajomości terminologii, umiejętności czytania i rozumienia tekstów w języku obcym kształtowane jest w ramach seminarium dyplomowego, na którym realizuje się wybrane treści kształcenia w oparciu o artykuły publikowane w języku obcym. Ponadto zachęca się studentów do wykorzystywania prac naukowych z literatury światowej przy realizacji prac dyplomowych.

W programie **studiów II stopnia** szczególny nacisk kładzie się na znajomość złożonych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym Ziemi, interpretacji tychże procesów i zjawisk w oparciu o podstawy empiryczne, korzystanie z metod jakościowych, matematycznych i statystycznych, stosowanie zaawansowanych technik, także geoinformatycznych, i narzędzi badawczych z zakresu nauk geograficznych i nauk społecznych. Dużą wagę przywiązuje się do umiejętności prawidłowego analizowania i oceniania przyczyn oraz przebiegu zmian zachodzących w środowisku geograficznym w różnych skalach czasowych i przestrzennych, w tym zwłaszcza w obszarze Pobreży i Pojezierzy Południowobałtyckich. Ponadto do istotnych efektów kształcenia/uczenia się należy umiejętność zaplanowania i przeprowadzenia pod kierunkiem opiekuna naukowego postępowania badawczego, opracowania uzyskanych wyników w formie tekstu naukowego z poprawną dokumentacją. Ważnym efektem kształcenia/uczenia się jest ponadto umiejętność wypowiedzania się i dyskusowania na tematy dotyczące zagadnień geograficznych (szczególnie w zakresie studiowanej specjalności) w języku polskim i języku obcym. Wymienione umiejętności odnoszą się bezpośrednio do koncepcji kształcenia na II stopniu studiów, zakładającej przygotowanie absolwenta do prowadzenia samodzielnej pracy badawczej.

Program studiów można sprowadzić do czterech obszarów. Pierwszy obszar, wskazujący szerszą perspektywę problematyki geograficznej w różnych skalach przestrzennych, realizowany jest na takich przedmiotach jak: filozofia przyrody i nauki, system środowiska przyrodniczego, globalne problemy środowiska przyrodniczego, globalne problemy społeczno-gospodarczo-polityczne, Europa Bałtycka, społeczno-gospodarcze problemy rozwoju regionalnego i lokalnego, czy system społeczno-kulturowy Pomorza. Przedmioty te dominują głównie w pierwszym roku studiów. Drugi obszar tematyki realizowanej w ramach studiów to zagadnienia należące do szczegółowych subdyscyplin nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej. Obszar ten reprezentują takie przedmioty jak: geografia ludności, miast, komunikacji, geografia granic i pograniczy, geografia kultury, religii, turystyki. Szczególny nacisk na eksplorację środowiska Pobreży i Pojezierzy Południowobałtyckich położony jest na takich przedmiotach, jak: geneza i ewolucja obszarów młodoglacjalnych, limnologia stosowana, hydrologia dynamiczna, przemiany ekosystemów wodnych, biologiczne aspekty funkcjonowania ekosystemów lądowych, hydrogeologia. Przedmioty te dominują w drugim i trzecim semestrze studiów. Realizacja efektów kształcenia w tej grupie przedmiotów opiera się w znacznym stopniu na osiągnięciach naukowych pracowników IG. Trzecią grupę zagadnień stanowią te dotyczące metod badawczych. Realizowane są one w ramach takich przedmiotów, jak: metody badań geograficznych, metody badań społecznych, metody analizy przestrzennej, wnioskowanie statystyczne i zastosowania GIS w geografii. Czwarty obszar tematyczny dotyczy planowania przestrzennego i racjonalnego gospodarowania przestrzenią z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przedmioty realizujące te zagadnienia to przyrodnicze podstawy

planowania przestrzennego, oceny oddziaływania na środowisko, gospodarka wodna, monitoring środowiska, socjologiczne aspekty rozwoju zrównoważonego, zintegrowane zarządzanie obszarami przybrzeżnymi, ochrona atmosfery, hydrosfery i litosfery, adaptacja do zmian klimatu i mitygacja oraz konkurencyjność regionów. Również ta grupa przedmiotów bazuje na doświadczeniu i osiągnięciach naukowych pracowników IG. Ostatnią grupę stanowią przedmioty mające w sposób bezpośredni umożliwić studentowi przygotowanie pracy magisterskiej i złożenie egzaminu magisterskiego. Są to seminarium magisterskie i pracownia magisterska. Tu związek procesu kształcenia jest najściślej powiązany z problematyką badawczą reprezentowaną przez Zakłady IG. Prace magisterskie realizowane są zgodnie z obszarami zainteresowań badawczych opiekunów prac. Część prac magisterskich jest wynikiem badań realizowanych w ramach projektów badawczych, wreszcie praca badawcza studentów przekłada się na ich współautorstwo w publikacjach w recenzowanych czasopiśmie ([Załącznik 1.15](#)).

Jednym z efektów kształcenia/uczenia się na studiach II stopnia jest posługiwanie się językiem obcym w zakresie geografii, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Efekt ten realizowany jest w ramach obowiązkowych łącznie 30 godzin nauki języka obcego na drugim i trzecim semestrze studiów. Dodatkowo kształtowanie umiejętności językowych w zakresie znajomości terminologii, umiejętności czytania i rozumienia tekstów w języku obcym kształtowane jest w ramach poszczególnych przedmiotów, zwłaszcza seminarium magisterskiego, na których realizuje się wybrane treści kształcenia w oparciu o artykuły publikowane w języku obcym. Ponadto zachęca się studentów do wykorzystywania prac naukowych z literatury światowej przy realizacji prac magisterskich. W przypadku niektórych studentów poziom znajomości języka obcego jest na tyle wysoki, że są oni współautorami publikacji w języku angielskim ([Załącznik 1.15](#)).

Metody kształcenia: Stosowane metody kształcenia są zorientowane na studenta, mają motywować do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Wykorzystywane metody kształcenia są zróżnicowane i dostosowane do przekazywanej wiedzy, rozwijanych umiejętności, uwzględniają stopień zaawansowania studenta. Dobór metod kształcenia prowadzi do osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Wśród metod dydaktycznych wykorzystywanych przez nauczycieli akademickich wymienić należy wykłady z prezentacją multimedialną i wykłady z dyskusją. Ponadto w ramach ćwiczeń do przedmiotu nauczyciele akademicy starają się wprowadzać metody aktywizujące – panele dyskusyjne, analizy tekstu z dyskusją, analizy studium przypadków, opracowywanie i analiza map, przygotowanie zdjęć z komentarzem, rozwiązywanie zadań obliczeniowych, uzupełnianie tekstu, uzupełnianie rysunków, diagramów, pytania kontrolne na końcu zajęć. Dodatkowo w ramach seminariów i pracowni wykorzystywane są metody projektowe, konwersatoryjne, krytyczna analiza literatury przedmiotu, interaktywne dyskursy problemowe ([Załącznik 1.10](#), [Załącznik 1.11](#), [Załącznik 1.12](#), [Załącznik 1.13](#), [Załącznik 1.14](#)).

Na kierunku Geografia obligatoryjne szkolenie biblioteczne dla studentów I roku studiów I stopnia odbywa się metodą *on-line*. Wielu nauczycieli akademickich udostępnia wykłady i materiały ćwiczeniowe na *Portal Studenta*. W ramach Uniwersytetu Otwartego na platformie *PORTAL EDUKACYJNY UG MESTWIN* udostępniony jest dla studiów II stopnia kurs z przedmiotu geografia religii. Dodatkowo bardzo ważną funkcję pełni kontakt pracowników ze studentami za pomocą poczty elektronicznej, pełniącej nie tylko funkcję komunikatora, ale także do przesyłania prac zaliczeniowych i dyplomowych, przy wykorzystaniu funkcji recenzji programu Word.

Nauczyciele wykorzystują aplikacje dostępne w Programie Office 365. Duże nadzieje w szerszym ich wykorzystaniu pokłada się w nauczycielach biorących udział w projekcie Mistrzowie Dydaktyki, w trakcie którego uczestnicy poznają różne możliwości zastosowania tychże aplikacji. W przyszłości nauczyciele ci mogą stać się osobami propagującymi dobre praktyki dydaktyczne w tym zakresie wśród koleżanek i kolegów.

Studenci mają dostęp do bazy danych i prac naukowych poprzez bibliotekę uczelnianą.

Wsparcie studentów w zakresie kształcenia: Przyjęte na WOiG rozwiązania stwarzają wszystkim studentom możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia/uczenia się. Zróżnicowane metody kształcenia wykorzystywane przez nauczycieli akademickich, niezależnie od formy zajęć, mają na celu umożliwienie studentom zdobywania wiedzy, rozwijania umiejętności oraz kompetencji w sposób zgodny z ich indywidualnymi oczekiwaniami i uzdolnieniami/predyspozycjami.

Studentki będące w ciąży, studenci z niepełnosprawnością, będący rodzicami, samodzielnie wychowujący dziecko, studiujący na dwóch lub więcej kierunkach studiów, studiujący wybrane przedmioty na innych kierunkach studiów oraz znajdujący się w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach, zgodnie z §45 *Regulaminu Studiów UG* (§45) ([Załącznik I.27](#)), mają możliwość studiowania według **indywidualnej organizacji studiów (IOS)** zgodnie z zasadami przedstawionymi w *Regulaminie Studiów UG* i ustalonymi przez Dziekana odrębnie dla każdego studenta.

Studenci szczególnie zdolni, wyróżniający się w nauce lub posiadający osiągnięcia naukowe, mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe przy wsparciu opiekuna naukowego w ramach **indywidualnej organizacji studiów z opieką naukową**, której zasady określono w *Regulaminie Studiów UG* (§46) ([Załącznik I.27](#)). Z przedstawionych form wsparcia skorzystało w latach 2017-2019 siedmioro studentów ([Załącznik I.28](#)).

Na WOiG w roku ak. 2014/15 wdrożony został profesjonalny system tutoringu akademickiego dla studentów – *TUTOR-WOiG*. Projekt tutoringu zatwierdzony został przez Radę WOiG na posiedzeniu 30.09.2014 r. ([Załącznik I.29](#)). Celem podjętych działań jest wskazanie studentom możliwości samokształcenia i samodzielności w rozwijaniu zainteresowań naukowych. Wsparcie kierowane jest do wszystkich studentów, niezależnie od ich osiągnięć. Ponieważ tutoriale realizowane są poza programem studiów i wymagają dodatkowych nakładów pracy ze strony studenta kryterium udziału w spotkaniach z tutorem jest brak zaległości. Szczegółowe informacje dotyczące programu dostępne są dla studentów na [stronie WOiG](#).

Tutoriale prowadzone są przez nauczycieli akademickich, którzy wzięli udział w szkoleniach z zakresu tutoringu m.in. *Szkoła Tutorów Akademickich* (44 osoby), *Praktyk Tutoringu* (13 osób), *Akredytacja Tutorska* (9 osób). WOiG **jako pierwszy w Polsce** otrzymał [Akredytację Tutorską](#). Tutoriale realizowane są od roku ak. 2014/15. Do chwili obecnej na kierunku Geografia przeprowadzono 28 tutoriali, w których uczestniczyło 24 studentów ([Załącznik I.30](#)).

W 2016 roku powołane zostało czasopismo *Tutoring Gedanensis. Czasopismo Tutees i Tutorów*. Dotychczas opublikowano 7 numerów, a w nich blisko 100 recenzowanych tekstów przygotowanych przez studentów z kilku Wydziałów UG, UW, UAM. Autorami [tekstów](#) są także tutorzy. Efektem tutoriali przeprowadzonych z udziałem studentów Geografii jest dziesięć publikacji w tymże czasopiśmie ([Załącznik I.31](#)).

Studenci mają możliwość udziału w dodatkowych, realizowanych poza programem studiów, wydziałowych przedmiotach do wyboru prowadzonych w języku angielskim ([Załącznik I.32](#)). Przedmioty

zostały przygotowane w ramach zadania *Modyfikacja programów studiów i sposobu kształcenia na wybranych kierunkach UG* w projekcie „*Uniwersytet Jutra: Umiędzynarodowienie kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim poprzez współpracę z Uniwersytetem Houston-Downtown*” w ramach Projektu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Spójności. Głównym celem projektu były działania prowadzące do wzrostu potencjału dydaktycznego UG, w tym WOiG, poprzez adaptacje rozwiązań partnera amerykańskiego Uniwersytetu Houston Downtown (UHD) w zakresie jakości kształcenia. W dwóch anglojęzycznych wykładach łącznie wzięło udział 14 studentów kierunku Geografia (patrz [Załącznik III.1.6](#)).

W UG działa Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, które udziela studentom z niepełnosprawnością wszelkich form wsparcia w zakresie porad związanych z trybem studiów, pozyskiwaniem stypendiów i innych m.in. zajęć sportowo-rehabilitacyjnych, zajęć z orientacji przestrzennej, adaptacji materiałów dydaktycznych, usług asystenta czy konsultacji psychologicznych.

Studenci z niepełnosprawnością mogą realizować studia w ramach IOS przy wsparciu powołanego przez Dziekana WOiG Pełnomocnika ds. Studentów Niepełnosprawnych. Pełnomocnik wydziałowy we współpracy z Pełnomocnikiem powołanym przez Rektora UG wspierają studentów niepełnosprawnych także poprzez zakup m.in. komputera lub innych niezbędnych sprzętów z ministerialnej dotacji celowej. Władze Wydziału w kontakcie ze studentami oraz poprzez konsultacje z pełnomocnikami monitorują potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Nauczyciele akademicy w organizacji zajęć starają się wychodzić naprzeciw potrzebom studentów z niepełnosprawnościami, uczestniczą także w szkoleniach na których poruszana jest problematyka wsparcia osób niepełnosprawnych.

Uniwersytet Gdański otrzymał dofinansowanie w konkursie POWER „*Uczelnia dostępna*”. Projekt Dostępny UG - kompleksowy program likwidacji barier w dostępie do kształcenia dla osób z niepełnosprawnościami zakłada wdrożenie kompleksowego rozwiązania skoncentrowanego na zmianach organizacyjnych, architektonicznych, technologicznych, edukacyjnych oraz organizacji szkoleń dla kadry dydaktycznej i administracyjnej służących podniesieniu kompetencji w zakresie pracy z osobami z niepełnosprawnościami. Budynek i sale dydaktyczne IG, umożliwiają funkcjonowanie studentów z niesprawnością fizyczną (patrz [Kryterium 5](#)).

Formy i organizacja zajęć: Na kierunku Geografia studia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń audytoryjnych i laboratoryjnych, seminariów, pracowni oraz ćwiczeń terenowych. Na studiach I stopnia wykłady stanowią około 43 % liczby godzin w programie studiów (Tab.5). Ćwiczenia laboratoryjne obejmują około 27% wszystkich zajęć, ćwiczenia audytoryjne około 10%, a ćwiczenia terenowe około 20% wszystkich zajęć. Podział zajęć na poszczególne formy odzwierciedla koncepcję kształcenia na I stopniu studiów, wg której studia te mają wyposażyć studenta nie tylko w wiedzę co do procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym, ale również w praktyczne umiejętności sporządzania charakterystyk fizjograficznych i raportów dotyczących stanu środowiska, jak również umiejętności zbierania danych w terenie i ich przetwarzania.

Tabela 5. Formy zajęć wraz z liczbą godzin na kierunku Geografia , studia I stopnia, rok ak. 2018/2019

Semestr	Liczba godzin zajęć w semestrze	Liczba tygodni w semestrze	Przeciętna liczba godzin w tygodniu	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń		Liczba godzin ćwiczeń terenowych
					lab	aud	
I	255	15	17,0	155	60	40	-
II	328	14	23,5	130	80	40	78
III	404	15	30,0	195	125	60	24
IV	293	15	19,5	90	65	30	108
V	304	15	20,3	150	100	30	24
VI	381	13	29,3	120	105	-	156
Razem	1965	14,5	22,5	840	535	200	390

Na studiach II stopnia wykłady stanowią około 49 % liczby godzin w programie studiów (Tab.6). Ćwiczenia laboratoryjne, obejmują około 48% wszystkich zajęć, a ćwiczenia audytoryjne około 3%. W ramach ćwiczeń laboratoryjnych wyróżnić należy seminarium magisterskie i pracownię magisterską. Na zajęcia tego typu poświęcono w programie studiów po 120 godzin na czterech semestrach, czyli łącznie 20% liczby godzin przewidzianych programem studiów. Tak, jak w przypadku studiów I stopnia podział zajęć na poszczególne formy odzwierciedla koncepcję kształcenia na II stopniu studiów, wg której studia te mają wyposażyć studenta przede wszystkim w wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne do prowadzenia pracy badawczej, a duża liczba godzin ćwiczeń laboratoryjnych osiągnięcie takiego celu zapewnia.

Tabela 6. Formy zajęć wraz z liczbą godzin na kierunku Geografia, studia II stopnia, rok ak. 2018/2019

Semestr	Liczba godzin zajęć w semestrze	Liczba tygodni w semestrze	przeciętna liczba godzin w tygodniu	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	
					lab	aud
I	300	15	20,0	150	135	15
II	365	15	24,3	155	195	15
III	340	15	22,7	175	165	-
IV	195	15	13,0	110	85	-
Razem	1200	15	20,0	590	580	30

Liczebność grup studenckich ustalana jest na podstawie Zarządzenia nr 103/R/13 Rektora UG z dnia 8.11.2013 r. w sprawie określenia liczebności grup na UG (Załącznik 1.33).

W nawiązaniu do powyższego zarządzenia na kierunku **Geografia** stosuje się następujące liczebności grup w poszczególnych formach zajęć:

- wykład bądź wykład do wyboru - od 25 osób,
- seminarium dyplomowe - od 8 do 12 osób,
- lektorat - od 15 do 25 osób
- ćwiczenia laboratoryjne - 13-17 osób
- ćwiczenia audytoryjne – 20-25 osób
- ćwiczenia terenowe – do 15 osób,

– ogólnorozwojowe ćwiczenia wychowania fizycznego - od 15 do 30 osób.

W przypadku kierunku **Geografia** o liczebności grup na ćwiczeniach audytoryjnych decyduje liczba miejsc w salach dydaktycznych przeznaczonych do prowadzenia ćwiczeń – maksymalnie 25 osób, w przypadku ćwiczeń laboratoryjnych pracownie komputerowe z 15 stanowiskami komputerowymi/laptopami każda, a w przypadku ćwiczeń terenowych możliwość jednoczesnego zakwaterowania w Stacji Limnologicznej w Borucinie maksymalnie 30 studentów.

Organizacja kształcenia: Organizacja procesu kształcenia w ramach roku ak. regulowana jest corocznie wydawanym *Zarządzeniem Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego* ([Załącznik I.34](#)), które określa czas trwania poszczególnych semestrów, terminy sesji egzaminacyjnych i poprawkowych oraz terminy przerw międzysemestralnych i wakacji. *Regulamin Studiów UG* ([Załącznik I.27](#), §8), w przypadkach uzasadnionych względami dydaktycznymi lub organizacyjnymi, dopuszcza zmianę szczegółowej organizacji roku ak. dla poszczególnych poziomów, profili i form studiów prowadzonych przez Wydział.

Na studiach I stopnia kierunku **Geografia** w każdym roku ak. ustalana jest odrębna organizacja roku ak.. Program studiów na tym stopniu przewiduje w każdym semestrze letnim realizację ćwiczeń terenowych regionalnych. Odbywają się one zazwyczaj w ciekawych geograficznie miejscach. Aby ograniczać koszty transportu, zakwaterowania i wyżywienia na tych ćwiczeniach, które częściowo ponoszą studenci, ćwiczenia takie planuje się przed rozpoczęciem sezonu turystycznego, a więc w maju. Przeznaczony jest na to jeden tydzień, w trakcie którego studenci nie mają innych zajęć dydaktycznych. Ponadto przyjęte w organizacji roku ak. zmiany mają na celu uniknięcie konieczności organizacji obowiązkowych zajęć terenowych w czasie przerwy wakacyjnej, racjonalne obłożenia Stacji Limnologicznej w Borucinie oraz umożliwienie studentom odbycia praktyk zawodowych i praktyk realizowanych w ramach specjalizacji nauczycielskiej w czasie dla nich dogodnym.

Kalendaria Studenta zawierające szczegółową informację co do organizacji roku ak. dla każdego kierunku i roku studiów, są publikowane przed rozpoczęciem nowego roku ak. na stronie internetowej WOIG ([Załącznik I.35](#), [Załącznik I.36](#)). W Kalendarium Studenta znajdują się najważniejsze terminy – czas trwania semestru, sesji, dni wolne od zajęć, terminy wnoszenia opłat, praktyk oraz zajęć terenowych, zapisów na przedmioty do wyboru/specjalności, a także informacje dotyczące składanych dokumentów i funkcjonowania Dziekanatu.

Plan zajęć w trakcie trwania semestru uwzględnia potrzeby studentów związane z efektywnym wykorzystaniem czasu przeznaczonego na udział w zajęciach, samodzielne uczenie się, możliwość skorzystania z biblioteki/czytelni, czy odbycie konsultacji z nauczycielem akademickim lub dojazd w inną część kampusu UG. Efektywna organizacja zajęć umożliwia studentom także zaangażowanie się w inne przedsięwzięcia tj. udział w realizowanych poza programem studiów zajęciach w j. angielskim, tutorialach, projektach naukowych, działalności SKN, czy imprezach popularnonaukowych. ([Załącznik III.2.1.3](#)). Zgodnie z *Regulaminem Studiów UG* (§8) ([Załącznik I.27](#)) plan zajęć podawany jest do wiadomości studentów najpóźniej 7 dni przed rozpoczęciem semestru.

Program i organizacja praktyk zawodowych: Podstawową jednostką odpowiedzialną za organizację praktyk obowiązkowych studentów UG jest Dział Kształcenia. Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych i nauczycielskich na poszczególnych Wydziałach sprawują kierownicy oraz opiekunowie praktyk, powoływani przez Prorektora ds. studenckich i kształcenia na wniosek Dziekana. Odbywanie praktyki zawodowej reguluje *Regulamin studenckich praktyk obowiązkowych* ([Załącznik I.37](#)).

Studenci studiów I stopnia odbywają praktyki zawodowe w wymiarze 120 godzin. Zaliczenie potwierdzone wpisem do indeksu elektronicznego należy uzyskać do końca VI semestru studiów. Praktyki zawodowe realizowane są podczas wakacji letnich po II roku studiów lub w trakcie roku ak. w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych.

W pierwszych tygodniach roku ak. studenci II roku studiów, na zebraniu organizacyjnym prowadzonym przez Kierownika i Opiekunów praktyk, zostają poinformowani o zasadach odbywania i zaliczenia praktyk obowiązkowych. Studenci poznają ponadto merytoryczny program praktyk oraz zapoznają się z celami praktyk zawodowych. W trakcie spotkania prezentowane są przykładowe instytucje i zakłady pracy, które umożliwiają realizację celów, którymi są:

- poszerzanie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych na studiach poprzez kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej powiązanych z wiedzą teoretyczną zdobytą w trakcie studiów i jej praktycznym wykorzystaniem,
- poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach,
- zdobycie praktycznej znajomości zagadnień związanych ze studiowanym kierunkiem,
- doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za realizację powierzonych zadań,
- weryfikacja sytuacji na rynku pracy, nawiązanie kontaktów zawodowych, umożliwiających wykorzystanie ich w momencie poszukiwania pracy,
- stworzenie perspektyw realizacji pracy dyplomowej.

W czasie całego roku ak. Kierownik i Opiekunowie oferują studentom pomoc w wyborze miejsca praktyk umożliwiając dodatkowe spotkania. Indywidualne rozmowy pozwalają na przygotowanie propozycji zakładów pracy dopasowanych do zainteresowań studentów. Samodzielnie lub za pośrednictwem Kierownika praktyk studenci nawiązują kontakt z wybraną instytucją lub zakładem pracy. Po pozytywnym zaopiniowaniu wybranego miejsca praktyk przez Opiekunów i Kierownika załatwiane są formalności związane z organizacją praktyk.

Studenci I stopnia odbywają praktyki zawodowe w różnorodnych instytucjach państwowych, firmach prywatnych oraz fundacjach zajmujących się badaniem i ochroną środowiska, inżynierią i kształtowaniem środowiska, gospodarką przestrzenną, hydrologią, meteorologią itp. Największym zainteresowaniem cieszą się jednostki naukowo-badawcze oraz instytuty badawczo-rozwojowe (np. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej). Wielu studentów, jako miejsce praktyk, wybiera też Biuro Planowania Przestrzennego miasta Gdyni, Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego oraz liczne jednostki samorządowe np. urzędy wojewódzkie, powiatowe, marszałkowskie, gminne i miejskie. Praktyki obowiązkowe odbywają się także w zakładach związanych się czerpaniem, uzdatnianiem i oczyszczaniem wód (np. Saur Neptun Gdańsk, PEWiK), w parkach narodowych i krajobrazowych, portach ([Załącznik 1.38](#)). Łącznie WOiG zawarło 139 porozumień na czas określony i 52 porozumień na czas nieokreślony ([Załącznik 1.39](#)).

Konkretne terminy odbywania praktyk, liczba dni w tygodniu oraz liczba godzin dziennie, są ustalane samodzielnie przez studenta w miejscu praktyk. Studenci są zobowiązani do przestrzegania zasad i przepisów obowiązujących w danej instytucji, sumiennego wykonywania obowiązków oraz dbania o powierzony sprzęt.

Zaliczenia praktyki, poprzez wpis do elektronicznego indeksu, dokonuje Kierownik praktyk zawodowych, a niezyskanie zaliczenia praktyki jest jednoznaczne z koniecznością jej powtórzenia. Podstawą zaliczenia jest dostarczona przez studenta: opinia o przebiegu praktyki (wraz z oceną

dokonaną przez zakładowego Opiekuna praktyki, potwierdzoną pieczęcią i podpisem Kierownika/Dyrektora zakładu pracy) oraz dziennik praktyk, którego integralną częścią są karty pracy zawierające wykaz zadań wykonanych przez studenta podczas jej trwania.

Praktyka zawodowa może zostać uznana, za zgodą właściwego Prodziekana, za odbyłą w sytuacji, gdy student pracuje lub pracował na stanowisku zgodnym z kierunkiem kształcenia lub zrealizował wolontariat odpowiadający efektom kształcenia/uczenia się.

Kształcenie na specjalizacji nauczycielskiej: WOiG, realizując założenia strategiczne UG oparte na społecznej odpowiedzialności Uczelni oraz na jej związkach z otoczeniem od wielu lat kształci nauczycieli geografii.

Studenci studiów stacjonarnych I stopnia mogą uzyskiwać kwalifikacje do nauczania geografii w ramach fakultatywnego bloku kształcenia nauczycielskiego.

Do roku ak. 2019/20 kształcenie nauczycieli odbywało się na podstawie *Rozporządzenia MNiSW z dnia 17.01.2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* ([Załącznik I.17](#)). Następnie weszło w życie *Rozporządzenie MNiSW z dnia 25.07.2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* ([Załącznik I.18](#)). Studenci specjalizacji nauczycielskiej, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem ak. 2019/2020 (obecnie II i III roku), żeby uzyskać uprawnienia do nauczania geografii na wszystkich etapach kształcenia, będą musieli kontynuować studia geograficzne z fakultatywnym blokiem kształcenia nauczycielskiego na studiach II stopnia. W związku z tym przewiduje się umożliwienie tym studentom uzyskania pełnych kwalifikacji zgodnych z obowiązującymi przepisami prawnymi poprzez udostępnienie im kształcenia na II stopniu studiów, uwzględniającego zakres wiedzy, którą zdobyli na studiach I stopnia.

Obecni studenci I roku studiów I stopnia (cykl kształcenia 2019/2020–2021/2022) realizują program studiów według nowego *Rozporządzenia MNiSW z dnia 25.07.2019r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* (z kontynuacją na studiach II stopnia) ([Załącznik I.17](#), [Załącznik I.18](#)).

Studenci studiów stacjonarnych II stopnia mogą uzyskiwać kwalifikacje do nauczania geografii w ramach fakultatywnego bloku kształcenia nauczycielskiego. Absolwenci studiów II stopnia Geografii, którzy uzyskają przygotowanie pedagogiczne, będą mieli kwalifikacje do nauczania geografii we wszystkich typach szkół. W roku ak. 2017/2018 i 2018/2019 specjalizacja nauczycielska obejmowała studentów I i II roku studiów II stopnia. Obecnie program realizowany jest tylko na II roku, ze względu na wygaszanie kierunku na II stopniu studiów.

Program kształcenia nauczycieli obejmuje trzy moduły (patrz [Załącznik III.1.5](#)):

- Moduł 1.: przygotowanie w zakresie merytorycznym - realizowany przez przedmioty na kierunku Geografia (1700 godzin, 180 pkt ECTS),
- Moduł 2.: przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym (180 godzin dydaktycznych, 10 pkt ECTS),
- Moduł 3.: przygotowanie w zakresie dydaktycznym (240 godzin, 15 pkt ECTS).

Programy studiów specjalizacji nauczycielskiej zawierają przedmioty realizowane w ramach Modułu 2. i 3. ([Załącznik I.40](#), [Załącznik I.41](#), [Załącznik I.42](#), [Załącznik I.43](#), [Załącznik I.44](#)). Sylabusy charakteryzują odpowiednie efekty kształcenia/uczenia się ([Załącznik I.45](#), [Załącznik I.46](#), [Załącznik I.47](#), [Załącznik I.48](#), [Załącznik I.49](#)).

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja na studia: Rekrutacja odbywa się na zasadach określonych w uchwale Senatu UG, przyjmowanej na rok przed rozpoczęciem roku ak., którego dotyczy rekrutacja (na rok ak. 2020/2021 – [Uchwała nr 71/19 Senatu UG z dnia 23.05.2019 r. \(Załącznik I.50\)](#)). Procedurę rekrutacyjną przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna powoływana przez Dziekana. Dotychczas jej pracę nadzorowała Uczelniana Komisja Rekrutacyjna oraz Biuro Rekrutacji. Rekrutacja na studia prowadzona jest z wykorzystaniem systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) (irk.ug.edu.pl), w którym kandydaci dokonują rejestracji na wybrany kierunek oraz przechodzą cały proces rekrutacji.

System ten w sposób intuicyjny przeprowadza młodego człowieka przez kolejne etapy w profilu kandydata, precyzyjnie umiejscawia dane kandydata, w sposób prosty tymi danymi zarządza. System umożliwia powiadamianie kandydatów za pośrednictwem wiadomości e-mail lub SMS i jednocześnie usprawnia prace członków komisji rekrutacyjnych ułatwiając zarządzanie ich czasem. Cudzoziemcy, pragnący studiować na Wydziale otrzymują wsparcie pracowników Biura Rekrutacji UG oraz Biura Współpracy Międzynarodowej.

Przyjęcie na studia I stopnia następuje na podstawie konkursu świadectw, natomiast na studia II stopnia na podstawie dyplomu ukończenia studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich oraz średniej ocen z toku studiów zgodnie z zasadami rekrutacji przedstawionymi w załączniku do w/w uchwały Senatu UG ([Załącznik I.51](#)).

Podstawę do przygotowania listy rankingowej kandydatów oraz listy osób zakwalifikowanych (przyjętych na kierunek), w ramach limitu przyjęć, stanowi liczba uzyskanych punktów oraz komplet wymaganych dokumentów ([Załącznik I.52](#)).

Wyniki ankiet, przeprowadzonych na 312 studentach w latach 2016-2017 wskazują, iż studenci studiujący na kierunku Geografia pochodzą w zdecydowanej większości z województwa pomorskiego (60%), warmińsko-mazurskiego (26%) i podlaskiego (7%). Na kolejnych miejscach znajdowały się województwa kujawsko-pomorskie (3%), mazowieckie (2%) i wielkopolskie (2%). O wyborze studiów geograficznych w Gdańsku w największym stopniu decydowała bliskość miejsca zamieszkania (48%), na kolejnych miejscach były atrakcyjność Trójmiasta (22%), oferta edukacyjna UG (17%), natomiast bliskość morza (9%) lub inne czynniki (4%) odgrywające rolę przy wyborze miejsca studiów wskazało mniej niż 30 osób (źródło: Klosskowski Ł., *Zasięg oddziaływania Uniwersytetu Gdańskiego na przykładzie studentów geografii i gospodarki przestrzennej*, praca magisterska wykonana w Katedrze Geografii Rozwoju Regionalnego, Gdańsk, 2019).

Osoby zrekrutowane na studia pozytywnie oceniają proces rekrutacji i pierwszy kontakt z uczelnią (na podstawie *Ankiety na wejściu - Badanie opinii studentów pierwszych lat studiów o pierwszym kontakcie z UG*). Wyniki ankiety są corocznie omawiane przez Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a następnie prezentowane na posiedzeniu Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZds.ZJK).

Liczbę osób przyjętych na studia na kierunku Geografia w ostatnich trzech latach ak. prezentuje Tab.7.

Tabela 7. Limity przyjęć i liczba osób przyjętych na kierunek Geografia w latach 2017-2019

Rok akademicki	Stopień studiów	Limit przyjęć	Liczba przyjętych
2017/2018	pierwszy	100	100
	drugi	45	45
2018/2019	pierwszy	100	100
	drugi	50	32
2019/2020	pierwszy	100	100

Uznawanie efektów kształcenia/uczenia się i ich potwierdzanie: Zasady przenoszenia i uznawania zajęć zaliczonych przez studenta określa *Regulamin Studiów UG* (§33) ([Załącznik 1.27](#)). Osobą odpowiedzialną za prawidłowe przenoszenie osiągnięć, uznawanie efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni jest właściwy Prodziekan. W oparciu o złożone przez studenta podanie z opinią nauczyciela akademickiego prowadzącego przedmiot wraz z przedstawioną dokumentacją Prodziekan podejmuje decyzję o przepisaniu oceny. Prodziekan przy uznawaniu zajęć za zaliczone, kieruje się przede wszystkim zbieżnością efektów uczenia się, liczbą przypisanych do przedmiotów punktów ECTS, treściami programowymi, formą i wymiarem zajęć oraz formą ich zaliczania. Procedura dotyczy zarówno studentów odbywających zajęcia na innym kierunku lub w innej uczelni w tym uczelni zagranicznej.

Studenci odbywający studia za granicą w ramach programu ERASMUS+ przedstawiają w ustalonych terminach porozumienie o programie zajęć (*Learning Agreement*), wykaz uzyskanych zaliczeń (*Transcript of Records*) oraz zatwierdzony przez instytucyjowego Koordynatora wykaz zaliczeń. W trakcie pobytu na uczelni zagranicznej, w uzasadnionych przypadkach, student za zgodą Prodziekana może wprowadzić zmiany we wcześniej zaplanowanym programie zajęć. W przypadku innych wyjazdów stosowane są zbliżone procedury. W ramach programu ERASMUS+ w latach 2017/2018 i 2018/2019 wyjechało łącznie pięcioro studentów Geografii, przyjechało natomiast siedmiu obcokrajowców. Nasi studenci wyjeżdżali na uniwersytety z Zadarze i Lizbonie, a na WOIG przyjechali studenci z Uniwersytetów z Lipska, Triestu, Tybingi i Liberca ([Załącznik 1.53](#)).

Studenci mogą odbywać część studiów na innych krajowych uczelniach w ramach programu mobilności studentów MOST zgodnie z [Regulaminem Programu MOST](#). Uczestnik programu ma prawo do odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów oraz wyboru dowolnych przedmiotów znajdujących się w obowiązującym programie studiów na kierunku, na który został zakwalifikowany oraz kierunkach pokrewnych. Wybrane przedmioty wprowadzone zostają do *Porozumienia o programie zajęć*, uzgodnionego przez uczestnika z Dziekanem uczelni macierzystej oraz Dziekanem uczelni przyjmującej. Rozliczenia realizacji *Porozumienia o programie zajęć* dokonuje Dziekan uczelni macierzystej na podstawie przedłożonej *Karty okresowych osiągnięć studenta*. Program MOST nie jest zbyt popularny wśród studentów gdańskiej Geografii. Ostatnie wyjazdy naszych studentów w ramach tego programu miały miejsce w roku ak. 2014/2015. Natomiast większym zainteresowaniem cieszy się nasz kierunek wśród studentów z pozostałych ośrodków w Polsce. W roku ak. 2019/2020 mamy dwóch studentów realizujących ten program ([Załącznik 1.54](#)).

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów określa *Uchwała Senatu UG nr 123/19*

z dnia 26.09.2019 r. ([Załącznik I.55](#)). Procedura ma ułatwić, osobom posiadającym doświadczenie zawodowe, dostęp do studiów wyższych. Za przeprowadzenie procedury na poziomie ogólnouczeniowym odpowiada Biuro Jakości Kształcenia, po stronie Wydziału konsultant, asesor oraz komisja weryfikacyjna. Zakres działań uczestników procesu uszczegółowiony jest w przywołanym rozporządzeniu. Do tej pory nie wpłynął żaden wniosek związany z kierunkiem Geografia.

Dyplomowanie: Proces dyplomowania regulowany jest *Regulaminem Studiów UG (rozdział 5) (Załącznik I.27)*, Uchwałą Rady IG (będącą jednocześnie Radą Programową kierunku Geografia) z dnia 25.05.2017 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych w IG ([Załącznik I.56](#)) oraz Zarządzeniem Dziekana 2/DzOiG/18 z dnia 06.04.2018 r. w sprawie wewnętrznych zasad jakości kształcenia na WOiG ([Załącznik I.57](#)). Pracę dyplomową może stanowić praca pisemna, opublikowany artykuł, praca projektowa, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego oraz praca konstrukcyjna, technologiczna lub artystyczna. Dopuszcza się także prace zespołowe jeżeli indywidualny wkład studenta w przygotowanie danej pracy jest możliwy do ustalenia.

Praca dyplomowa może być napisana zarówno w języku polskim, jak i obcym ([Uchwała Rady WBGiO z dnia 06.05.2005 r.](#)) ([Załącznik I.58](#)).

Studenci studiów I stopnia dokonują wyboru seminarium dyplomowego na czwartym semestrze studiów, a studenci studiów II stopnia na początku pierwszego semestru studiów, po zapoznaniu się z zakresem merytorycznym seminariów i tematyką badawczą poszczególnych Zakładów IG. Celowi temu poświęcone są spotkania informacyjne lub dni otwarte Zakładów. Terminy zapisów na seminaria dyplomowe ujęte są w Kalendarium Studenta. Ostateczne listy zapisów na seminaria dyplomowe zatwierdza każdorazowo Dziekan Wydziału.

Zakres tematyczny prac dyplomowych mieści się w obszarze zagadnień związanych z problematyką procesów fizycznogeograficznych i społeczno-ekonomicznych oraz obserwowanych zmian w środowisku geograficznym. Najczęściej tematyka prac dyplomowych dotyczy obszaru Półwyspu i Pojezierzy Południowobałtyckich ([Załącznik III.2.1.7.A](#), [Załącznik III.2.1.7.B](#)). W uzasadnionych przypadkach zakres przestrzenny prac może odnosić się do innych regionów Polski, czy Europy. Tematy prac dyplomowych są oceniane pod względem zgodności z kierunkiem kształcenia przez Radę Programową kierunku studiów Geografia ([Załącznik I.59](#)).

Zgodnie z §36 *Regulaminem Studiów UG (Załącznik I.27)* student przygotowuje pracę magisterską pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zaś pracę licencjacką – pod kierunkiem osoby posiadającej co najmniej stopień naukowy doktora. Promotorów zatwierdza Dziekan. Dziekan może wyznaczyć na Promotora pracy magisterskiej – osobę posiadającą stopień naukowy doktora lub specjalistę–praktyka, zaś pracę licencjacką – specjalistę–praktyka. Promotorem, za zgodą Dziekana może zostać także osoba posiadająca tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego bądź doktora, z innego Wydziału albo spoza UG. Niezwykle rzadko, jednak zdarza się, że na kierunku Geografia studenci realizują prace dyplomowe pod opieką promotorów z Instytutu Oceanologii Polskiej Akademii Nauk.

Zarządzenie Dziekana ([Załącznik I.57](#)) reguluje liczbę prac dyplomowych których opiekunem może być nauczyciel akademicki z tytułem profesora lub stopniem dr hab. do 10 na jednym roku wszystkich rodzajów studiów, a ze stopniem doktora do 2 na jednym roku studiów.

Na studiach pierwszego stopnia wybór tematu pracy dyplomowej następuje na początku piątego semestru. Z reguły prace licencjackie realizowane są w oparciu o istniejące dane pochodzące z różnych

baz danych statystycznych, roczników, statystyk publikowanych przez różne instytucje i urzędy, bazy danych IMGW. Do końca piątego semestru student ma za zadanie zebrać niezbędny materiał, przygotować w porozumieniu z opiekunem pracy metody badawcze oraz przygotować pierwszą część pracy, obejmującą zazwyczaj wstęp, przegląd literatury, charakterystykę obszaru badań, danych wykorzystanych w pracy oraz metod badawczych. W trakcie tego semestru studenci dwukrotnie referują postępy swoich prac. W szóstym semestrze następuje przygotowanie wyników badań oraz opracowanie dalszej części tekstu pracy. Ponownie studenci dwukrotnie referują postęp swoich prac, najpierw przedstawiając wyniki pracy, które mogą jeszcze ulec dopracowaniu, a na końcu całość pracy. Uzyskanie zaliczenia seminariów i pracowni licencjackich następuje na podstawie oceny postępów pracy oraz terminowego (przed końcem semestru szóstego) dostarczenia opiekunowi pracy pierwszej jej wersji.

Na studiach II stopnia tematyka prac magisterskich jest ustalana w pierwszym semestrze po dokonaniu szczegółowej kwerendy dostępnych danych oraz możliwości sprzętowo-organizacyjnych w zakresie wykonania w terenie/laboratorium pomiarów i obserwacji niezbędnych do realizacji pracy magisterskiej. Drugi semestr przeznaczony jest na zbieranie danych i ich wstępne przetworzenie. W trzecim semestrze studenci powinni kończyć zbieranie danych i poddać je przetwarzaniu niezbędnemu do realizacji pracy. Czwarty semestr poświęcony jest na opracowanie tekstu pracy. Zaliczenie seminarium odbywa się na podstawie oceny terminowości wykonywania poszczególnych etapów pracy oraz referowań, zazwyczaj dwóch w semestrze.

Taka organizacja pracy na seminariach umożliwi osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia/uczenia się, jak: umiejętność samodzielnego podejmowania zachowań profesjonalnych, planowania pracy, ponoszenia za nią odpowiedzialności, umiejętność opisywania i wyjaśniania procesów i zjawisk zachodzących w środowisku, zwłaszcza w analizowanym aspekcie i w analizowanym obszarze, umiejętność formułowania problemu badawczego, umiejętność doboru odpowiednich metod badawczych, umiejętność interpretacji wyników i wnioskowania, umiejętność opracowania wyników badań w formie poprawnego materiału ilustracyjnego z wykorzystaniem technik geoinformatycznych, umiejętność opracowania problemu badawczego w formie tekstu naukowego, posługując się przy tym językiem naukowym. Referowania służą kształceniu umiejętności wypowiedzania się i dyskusowania na tematy zawodowe oraz ocenie swojej wiedzy oraz eliminują wystąpienie plagiatu.

Warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego określa §35 *Regulaminu Studiów UG* ([Załącznik I.27](#)). [Zasady składania prac dyplomowych na WOiG](#) są dostępne dla studentów na stronie Wydziału. Przygotowane załączniki zawierają wszystkie niezbędne informacje obejmujące wykaz dokumentów składanych w Dziekanacie. Zgodnie z *Zarządzeniem Dziekana 16/DzOiG/19 z dn. 19.12.2019 r.* wszystkie prace sprawdzane są Jednolitym Systemem Antyplagiatowym (JSA) ([Załącznik I.60](#)). Raporty antyplagiatowe wskazują na niski współczynnik podobieństwa, zatem prace dyplomowe o charakterze kompilacyjnym są przygotowywane samodzielnie przez studenta w konsultacji z promotorem.

Na poziomie Dziekanatu obsługa procesu dyplomowania odbywa się w ramach systemu FAST, w którym generowane są niezbędne dokumenty. Student zobowiązany jest złożyć pracę dyplomową najpóźniej na 14 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu dyplomowego. Promotor i recenzent najpóźniej trzy dni przed egzaminem dyplomowym składają odpowiednio: ocenę oryginalności pracy i ocenę (recenzję) pracy dyplomowej.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Komisja egzaminacyjna powoływana jest przez Dziekana z zastrzeżeniem, że przynajmniej jeden z członków komisji egzaminu dyplomowego magisterskiego posiada tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

Pytania na egzaminie dyplomowym, zadawane przez komisję, są tak skonstruowane, by dyplomant mógł się wykazać szeroką, interdyscyplinarną wiedzą na temat środowiska geograficznego, jego przemian i współczesnych problemów środowiskowych, subdyscypliny reprezentowanej przez seminarium dyplomowe, w którym uczestniczył oraz szczegółowej tematyki pracy dyplomowej, którą zrealizował.

Ocena końcowa z egzaminu dyplomowego ustalana jest w niejawnej części posiedzenia komisji, zgodnie z *Regulaminem Studiów UG* (§44 ust.2) ([Załącznik I.27](#)). Podstawą obliczenia wyniku studiów są: średnia ocen przewidzianych programem studiów uzyskanych w ramach zaliczonych semestrów, ocena pracy dyplomowej oraz ocena z egzaminu dyplomowego. Wynik studiów stanowi suma $\frac{1}{2}$ średniej ocen ze studiów oraz po $\frac{1}{4}$ ocen z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego.

Ocena końcowa ustalana jest według skali ocen zgodnie z (§44 ust.5) *Regulaminu Studiów UG* ([Załącznik I.27](#)).

Z przebiegu egzaminu dyplomowego sporządzany jest protokół obejmujący treść zadawanych pytań, ocenę uzyskaną z egzaminu dyplomowego (średnia z ocen za udzielone odpowiedzi), ocenę pracy oraz średnią ocen z toku studiów. Do protokołu dołącza się kartę z notatkami studenta, przygotowanymi w trakcie przygotowywania się do odpowiedzi.

Regulamin Studiów UG ([Załącznik I.27](#)) przewiduje także procedury zmiany promotora pracy dyplomowej (§37), postępowania w przypadku negatywnej oceny z pracy dyplomowej (§40) oraz uzyskania oceny niedostatecznej podczas egzaminu dyplomowego (§42), a także niezłożenia pracy w terminie (§40).

Sposoby i narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów: Monitorowanie liczby studentów, w szczególności rozpoczynających studia, prowadzone jest na poziomie Dziekanatu. Na I stopniu nawet do 24% przyjętych nie podejmuje studiów, co jest związane z możliwością ubiegania się o przyjęcie na studia na wiele kierunków jednocześnie. Kolejnym problemem jest wysoki odsetek studentów (22%) rezygnujących ze studiów w trakcie pierwszego semestru. Analiza przyczyn przerwania studiów wskazuje, że część osób rezygnujących rekrutuje się z powodu przywilejów, jakimi cieszą się studenci (ulgi na przejazd transportem publicznym, możliwość parkowania samochodu na terenie kampusu UG) albo zniechęca się studiami z uwagi na przedmioty podstawowe realizowane w I semestrze. Problemem jest również niski poziom merytoryczny studentów i braki w edukacji w zakresie szkoły ponadgimnazjalnej, co skutkuje dużymi trudnościami w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia/uczenia się z właściwie wszystkich przedmiotów.

Przykład działań, które mogłyby ograniczyć ten trend na pierwszym stopniu studiów to podniesienie liczby godzin z przedmiotu statystyka w geografii (z 20 na 30 godzin wykładu i z 10 na 15 godzin ćwiczeń laboratoryjnych) w roku ak. 2013/2014, zmiana semestru realizacji przedmiotu statystyka z drugiego na trzeci od roku ak. 2015/2016 oraz zamiana liczby godzin wykładów z 30 na 15 godzin, a ćwiczeń z 15 na 30 godzin od roku ak. 2016/2017. W efekcie obserwowany jest od kilku lat wzrost liczby osób zdających egzamin z tego przedmiotu w pierwszym terminie. W odpowiedzi na trudności w osiągnięciu efektów kształcenia w zakresie języka obcego w roku ak. 2015/2016 zmieniono realizację 120 godzin tego przedmiotu z dwóch semestrów na cztery, co było realizacją postulatów zgłaszanych przez studentów.

Na studiach II stopnia odsetek osób niepodjęających studiów lub rezygnujących w trakcie jest znacząco niższy. Na kierunku Geografia 4% przyjętych nie podejmuje studiów, a 20% rezygnuje ze studiów w trakcie pierwszego semestru.

Spadająca liczba kandydatów na II stopień studiów geograficznych i trudności z uruchamianiem dwóch specjalności (wymagane minimum 25 osób) spowodowała w roku ak. 2017/2018 zmianę programu studiów i rezygnację ze specjalności. Niestety działania te nie przełożyły się na zwiększenie zainteresowania absolwentów studiów I stopnia kontynuacją nauki na stopniu II. Potencjalni kandydaci wskazywali na zbyt duże rozdrobnienie przedmiotów oraz brak możliwości specjalizowania się w tej dziedzinie geografii, która ich najbardziej interesowała. W roku 2019 podjęto decyzję o wygaszeniu studiów II stopnia na kierunku Geografia, w zamian opracowano i uruchomiono od roku ak. 2019/2020 dwa nowe kierunki studiów II stopnia: Geografię fizyczną z geoinformacją oraz Geografię społeczno-ekonomiczną z elementami GIS, dostosowane również bardziej do potrzeb zgłaszanych przez rynek pracy.

W latach 2017–2019 na pierwszym stopniu w terminie do egzaminu dyplomowego przystępowało średnio 63% studentów, natomiast na drugim stopniu studiów średnio 74% studentów.

Po każdym semestrze aktualizowana jest liczba studentów, z uwzględnieniem studentów awansowanych na kolejny semestr, powtarzających przedmiot (w ramach udzielonego długu punktowego), powtarzających semestr, przebywających na urloпах dziekańskich. Na studiach pierwszego stopnia odsetek studentów studiujących z długiem punktowym wynosi około 25%. Na drugim stopniu studiów jest wyraźnie niższy, ale jednocześnie bardziej zróżnicowany, waha się od około 2 do 13 %. ([Załącznik I.61](#)). Monitorowany jest również odsetek osób, których egzamin dyplomowy odbywa się w terminie późniejszym, niż regulaminowy. W zależności od rocznika wskaźnik ten przyjmuje wartości od 8 do 44% ([Załącznik I.62](#)).

Ocena postępów studenta i osiągnięcia założonych efektów kształcenia/uczenia się prowadzona jest w ramach poszczególnych przedmiotów poprzez zaliczanie wszystkich form zajęć przewidzianych programem studiów. Procedura weryfikacji efektów kształcenia/uczenia się obowiązuje wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Geografia (niezależnie od formy zatrudnienia). Rekomendacje w sprawie weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w UG określa [Zarządzenie nr 50/R/15 Rektora UG z dnia 1.06.2015 r.](#) ([Załącznik I.63](#)).

Nauczyciele akademicy w ramach przedmiotów realizują treści programowe niezbędne do uzyskania zamierzonych efektów kształcenia/uczenia się, prowadzą weryfikację deklarowanych efektów zgodnie z przekazanymi na pierwszych zajęciach informacjami o wymaganiach i sposobach weryfikacji założonych efektów kształcenia/uczenia się. Szczegółowe kryteria zaliczenia zajęć określa nauczyciel akademicki (koordynator przedmiotu) uwzględniając skalę ocen przyjętą w *Regulaminie Studiów UG* (§32) ([Załącznik I.27](#)). Informacje te są także dostępne w sylabusie przedmiotu ([Załącznik I.10](#), [Załącznik I.11](#), [Załącznik I.12](#), [Załącznik I.13](#), [Załącznik I.14](#), [Załącznik I.45](#), [Załącznik I.46](#), [Załącznik I.47](#), [Załącznik I.48](#), [Załącznik I.49](#)). Proces weryfikacji efektów na poziomie przedmiotu dokumentowany jest z teczce przedmiotu zgodnie z *Zarządzeniem nr 2/DzOiG/15 Dziekana WOIG UG z dnia 22.04.2015 r. w sprawie gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie założonych efektów kształcenia na WOIG* ([Załącznik I.64](#)). Koordynator przedmiotu prowadzi nadzór nad realizacją efektów kształcenia/uczenia się oraz realizacją treści kształcenia zgodnie z *Zarządzeniem Dziekana 2/DzOiG/20 z dnia 14.01.2020 r.* ([Załącznik I.65](#)) i ujętym w nim harmonogramem ([Załącznik I.66](#)).

Koordinator przedmiotu analizując osiągnięcia efektów kształcenia/uczenia się przez studentów identyfikuje obszary do ewentualnego doskonalenia w zakresie form zajęć, treści, metod weryfikacji. Analizę programów studiów uwzględniającą realizację efektów w ramach przedmiotów oraz dobór metod ich weryfikacji prowadzi Rada Programowa (wcześniej Komisja Programowa) przy wsparciu WZds.ZJK.

W ocenie w zakresie wiedzy wykorzystywane są takie formy weryfikacji jak: kolokwium, egzamin pisemny z pytaniami/zadaniami otwartymi i zamkniętymi, test (w tym przed rozpoczęciem zajęć i bezpośrednio po nich), zagadki, ocena prac pisemnych, projektów, esejów, prezentacji multimedialnych, dyskusji pod względem poziomu prezentowanej w ich ramach wiedzy. Umiejętności wyznaczania różnych wskaźników i charakterystyk, doboru literatury i metod badawczych, analizy danych, opracowywania i prezentacji danych, w tym przy użyciu technik geoinformatycznych weryfikowane są poprzez ocenę kolokwium i egzaminów, ocenę metod zastosowanych w pracach pisemnych, projektach (w tym grupowych), prezentacjach multimedialnych, analizę studium przypadku. Kompetencje społeczne sprawdzane są przez realizację projektów grupowych, obserwację pracy grupy i jej poszczególnych członków, ocenę zachowań profesjonalnych, podejmowanych przez studentów w czasie zajęć i w czasie pracy samodzielnej, zaangażowanie w wykonanie zadań, udział w dyskusjach, ocenę gotowości do podejmowania refleksji nad podejmowanymi działaniami profesjonalnymi i ewaluacji tych działań w trakcie uzyskiwania informacji zwrotnej od prowadzącego zajęcia.

Regulamin Studiów UG umożliwia studentom poprawę oceny (§18), wgląd do ocenionych prac (§5 ust.3) oraz określa zasady zaliczenia (§14) lub egzaminu (§20) komisyjnego.

Ocena efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych odbywa się na podstawie dziennika praktyk oraz opinii o przebiegu praktyki wystawianej przez pracodawcę. W opinii o przebiegu praktyki student otrzymuje ocenę stopnia realizacji poszczególnych efektów, w tym znajomości podstawowej terminologii z danej dziedziny, wykorzystywania posiadanej wiedzy oraz stosowania właściwych metod i narzędzi ([Załącznik 1.37](#)).

Efekty kształcenia/uczenia się w zakresie języków obcych weryfikowane są przez dłuższe wypowiedzi pisemne i prezentacje ustne, egzaminy ustne, egzaminy pisemne z pytaniami/ zadaniami otwartymi, egzaminy pisemne testowe, egzaminy pisemne esejowe (dłuższa wypowiedź pisemna z rozwiązaniem problemu).

Na studiach pierwszego stopnia weryfikacja kończy się sprawdzeniem kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego poprzez przeprowadzenie egzaminu na poziomie B2, a na stopniu drugim B2+.

Kompetencje językowe weryfikowane mogą być również poprzez sprawdzanie znajomości literatury naukowej i źródeł anglojęzycznych, w ramach realizacji ćwiczeń a w szczególności seminariów licencjackiego i magisterskiego.

Weryfikacja efektów kształcenia/uczenia się zostaje formalnie potwierdzona w następujących dokumentach: indeksie elektronicznym, elektronicznym protokole zaliczenia zajęć w systemie FAST oraz wydrukowanym z systemu i podpisanym protokole, elektronicznej i wydrukowanej karcie okresowych osiągnięć studenta, recenzjach prac dyplomowych, raporcie z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, protokole egzaminu dyplomowego oraz dyplomie i suplemencie do dyplomu.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia/uczenia się na specjalności nauczycielskiej to kolokwium, analiza prac przygotowanych przez studenta, obserwacja działań na zajęciach, analiza treści i sposobu formułowania refleksji w formie pisemnej bądź ustnej. Szczegółowe metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia/uczenia się są zgodne z *Rozporządzeniem MNiSW z dnia 17.01.2012 r. (Załącznik 1.17)* i znajdują się w sylabusach do przedmiotów specjalizacji nauczycielskiej ([Załącznik 1.45](#), [Załącznik 1.46](#), [Załącznik 1.47](#), [Załącznik 1.48](#), [Załącznik 1.49](#)).

Ocena efektów kształcenia/uczenia się na praktykach pedagogicznych na specjalności nauczycielskiej odbywa się na podstawie opinii wystawionej przez nauczyciela–opiekuna oraz oceny dziennika praktyk zawierającego dokumentację praktyki (protokoły hospitacji, konspekty, scenariusze lekcji prowadzonych przez studenta, opis sali dydaktycznej, materiały wykorzystywane i tworzone przez studenta podczas praktyki, ogólne refleksje po praktyce zawarte w tygodniowej karcie pracy lub w innej formie). Ocena za dziennik wystawia nauczyciel akademicki.

Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych: Prace etapowe, realizowane w trakcie studiów I i II stopnia mają najczęściej formę prac pisemnych, esejów, prac projektowych i prezentacji multimedialnych. Na studiach I stopnia tematyka tych prac odzwierciedla treści kształcenia na przedmiotach kierunkowych, które obejmują zagadnienia z zakresu podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym. Prace etapowe mają na celu utrwalenie umiejętności opisu tych procesów i zjawisk, posługiwania się metodami ich rozpoznawania i opisu dokonywania syntezy na podstawie uzyskanych wyników. Prace te przygotowywane są w oparciu o dane ogólnie dostępne w różnego rodzaju bazach danych, materiałach kartograficznych, rocznikach statystycznych, przy czym w ujęciu przestrzennym najczęściej dotyczą najbliższego otoczenia studenta, miasta, regionu Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich, województwa pomorskiego, Polski. Na II stopniu studiów prace etapowe mają za zadanie pogłębienie i uszczegółowienie wiedzy z zakresu przedmiotów kierunkowych oraz szczegółowych subdyscyplin geografii, ich realizacja służy nabyciu umiejętności posługiwania się zaawansowanymi metodami badawczymi, zwłaszcza wykorzystywanymi w badaniach naukowych prowadzonych w gdańskim ośrodku geograficznym. W treści prac duży nacisk kładzie się na monitorowanie, analizę współczesnych procesów i zjawisk, zachodzących w środowisku geograficznym oraz analizę i ocenę kierunków tych zmian.

Rodzaje i tematyka prac dyplomowych: W IG UG prace dyplomowe zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu studiów mają formę prac pisemnych.

Na I stopniu studiów tematyka realizowanych prac (na przykładzie prac zakończonych w 2019 r., obejmowała jakość środowiska, współczesne procesy geomorfologiczne, procesy zachodzące w obszarach zurbanizowanych i ich przemiany, zagadnienia z zakresu czynników i przestrzennego zróżnicowania usług, w tym edukacyjnych i turystycznych w różnych skalach przestrzennych ([Załącznik III.2.1.7.A](#)).

Na II stopniu studiów prace zrealizowane w roku 2019 dotyczyły stosunków wodnych i jakości wód w zróżnicowanych środowiskach, współczesnych i dawnych warunków termicznych i pluwialnych, procesów społecznych zachodzących we współczesnych miastach, przemian przestrzennych miast, antropopresji i ochrony środowiska, wpływu naturalnych zjawisk ekstremalnych na procesy społeczno-ekonomiczne ([Załącznik III.2.1.7.B](#)).

Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów: Efekty kształcenia/uczenia się dokumentowane są w formie kolokwiów, prac egzaminacyjnych, prac pisemnych, esejów, prac projektowych, prezentacji multimedialnych, posterów, dzienników praktyk,

kart obserwacji pracy studenta, prac dyplomowych i protokołów egzaminów dyplomowych. Prace dyplomowe i protokoły egzaminów dyplomowych przechowywane są w Dziekanacie, natomiast pozostałe prace, w tym w formie elektronicznej, stanowią dokumentację pracy nauczyciela akademickiego i są przechowywane w teczkach przedmiotów przez okres roku, zgodnie z *Zarządzeniem nr 2/DzOiG/15 z dnia 22.04.2015 r.* ([Załącznik 1.64](#)).

Sposób osiągania i weryfikowania efektów kształcenia/uczenia się jest stałą troską nauczycieli IG. W pracy dydaktycznej starają się oni udoskonalać i poszerzać swoje umiejętności w tym zakresie. Swoje doświadczenie przedstawili w publikacji *Dobre zwyczaje akademickie w naukach przyrodniczych*, red. J. Bolatek, E. Szymczak, T. Sadoń-Osowiecka, 2015 ([Załącznik 1.67](#)).

W latach 2012–2013 podjęto w IG próbę badania losów absolwentów kierunku Geografia. Ilość odpowiedzi do ankiet była znikoma, zatem zaprzestano tej działalności. W UG trwają obecnie prace nad uruchomieniem centralnego systemu monitorowania losu absolwentów. Pewnej informacji o losach naszych absolwentów dostarczają Władzom IG interesariusze zewnętrzni, zwłaszcza członkowie Rad programowych kierunków studiów, którzy wskazują na fakt, że wielu absolwentów kierunku Geografia pracuje w instytucjach, zajmujących się szeroko pojętym monitoringiem środowiska, jednostkach samorządu terytorialnego i administracji państwowej różnych szczebli.

Obecnie monitorowanie losów absolwentów jest możliwe poprzez Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) szkół wyższych (ela.nauka.gov.pl). Sytuacja ekonomiczna absolwentów studiów II stopnia kierunku Geografia w roku 2017 (wg systemu ELA) kształtowała się następująco:

- pod względem wynagrodzenia brutto plasowali się na ósmym miejscu na dziesięć ankietowanych ośrodków geograficznych w Polsce,
- zarabiali średnio 54% średnich zarobków w powiecie zamieszkania, plasując się na szóstym miejscu wśród absolwentów kierunku Geografia w Polsce,
- pierwszą pracę znajdowali po średnio 3,3 miesiąca od ukończenia nauki (szóste miejsce w Polsce),
- znajdowali się na piątym miejscu w Polsce pod względem ryzyka bezrobocia, które wynosiło dla tej grupy absolwentów 7,03%,
- ryzyko absolwenta gdańskiej geografii bycia bezrobotnym w powiecie zamieszkania było niższe niż absolwentów innych kierunków studiów, na poziomie 0,81 (trzecie miejsce w Polsce).

Niskie zarobki z pewnością nie zachęcają maturzystów do podejmowania studiów na naszym kierunku.

Absolwenci studiów I stopnia kontynuują kształcenia na kierunku Geografia, przy czym zdarza się, że zmieniają ośrodek uniwersytecki, przenosząc się na Uniwersytet Jagielloński lub Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Część z absolwentów kontynuuje naukę na WOIG na kierunku Gospodarka przestrzenna. Nieliczni absolwenci studiów II stopnia podejmują studia doktoranckie.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kwalifikacje i dorobek naukowy nauczycieli akademickich: Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku Geografia reprezentują dwie dyscypliny naukowe: Nauki o Ziemi i środowisku oraz Geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną. To zapewnia komplementarność doświadczenia niezbędnego do przedstawiania pełnego zakresu treści geograficznych ujętych

w programie kształcenia. Dorobek naukowy nauczycieli WOIg pozwolił na uzyskanie kategorii A w parametryzacji jednostek naukowych przeprowadzonej w 2017 r. przez MNiSW. Kształcenie prowadzone jest przez nauczycieli z dużym doświadczeniem dydaktycznym posiadających tytuł naukowy profesora (6), pracowników ze stopniem doktora habilitowanego (12) i doktora (36). W okresie ostatnich 5 lat (2015–2019) spośród pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku Geografia 2 osoby uzyskały tytuły naukowe profesora, zakończono pozytywnie 3 postępowania habilitacyjne, a 19 osób uzyskało stopień naukowy doktora, spośród których 8 osób pracuje obecnie na WOIg jako nauczyciel. Współczynnik dostępności kadry jest bardzo dobry i wynosi aktualnie 7,2.

Standardy polityki zatrudnienia na WOIg: UG jako jedna z pierwszych uczelni wyższych w Polsce już w 2016 r. wprowadziła Europejską Kartę Naukowca oraz Kodeks Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych. UG posiada przyznane przez Komisję Europejską logo HR Excellence in Research. Stosujemy zasady otwartej polityki zatrudnienia polegające na obsadzaniu stanowisk w trybie konkursów ze ściśle określonymi wymaganiami dotyczącymi zarówno dorobku naukowego, jak i kompetencji dydaktycznych.

Osobami odpowiedzialnymi za właściwe kształtowanie polityki kadrowej są kierownicy jednostek organizacyjnych Wydziału oraz Dziekan. Określają oni kwalifikacje niezbędne do pracy na poszczególnych stanowiskach. Kwalifikacje te stanowią podstawę wymagań konkursowych, określanych przez członków Komisji konkursowej przy rekrutowaniu nowego pracownika lub decyzji o przedłużeniu zatrudnienia.

Efektywny system wspierania i motywowania kadry do rozwoju oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych: UG dba o rozwój naukowy kadry oraz zachęca pracowników do podnoszenia kwalifikacji naukowych oraz umiejętności dydaktycznych poprzez prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie, a także udział w konferencjach i szkoleniach.

Stałej mobilizacji na rzecz podnoszenia poziomu naukowego poszczególnych jednostek organizacyjnych na WOIg służy stosowany od wielu lat wewnętrzny system podziału środków finansowych pochodzących z dotacji na utrzymanie potencjału badawczego. System ten opiera się na uwzględnianiu tylko najlepszych osiągnięć publikacyjnych (wyłącznie artykuły naukowe w czasopiśmie ujętych na liście MNiSW i monografie recenzowane). Liczba punktów uzyskanych przez poszczególne jednostki organizacyjne jest jedynym kryterium decydującym o wysokości ich budżetów na dany rok. Ten wysoce wymagający system oceny punktowej przynosi wymierne efekty w postaci zwiększającej się z roku na rok liczby artykułów naukowych opublikowanych w renomowanych czasopiśmie. Zasady te zostały zatwierdzone przez Radę WOIg na posiedzeniu w dniu 18.02.2011 r. i wdrożone *Zarządzeniem Dziekana WOIg nr 2/DzOiG/11 z dnia 4.04.2011 r.* ([Załącznik 1.68](#)).

Władze WOIg czynnie wspierają proces aktywizacji działalności naukowej. Od kilku lat na Wydziale funkcjonuje system Nagród Dziekana obejmujący wszystkich pracowników, którzy publikują wyniki swoich badań w renomowanych czasopiśmie naukowych. Zgodnie z polityką najwyższej jakości nagradzaliśmy każdą publikację o punktacji 40 pkt lub więcej (według tzw. starej listy MNiSW) lub 140 pkt. i więcej (według tzw. nowej listy MNiSW). Dedykowanym wsparciem objęci są młodzi pracownicy naukowcy i doktoranci (poniżej 35 lat), dla których corocznie z budżetu Wydziału wyodrębniana jest pula środków na realizację projektów badawczych.

Stałej, wewnętrznej weryfikacji poziomu naukowego jednostki służy działalność Wydziałowej Komisji Oceniającej, która w sposób trwały czuwa nad postępem naukowym kadry, dokonując oceny

nauczycieli akademickich pod kątem ich osiągnięć naukowych, organizacyjnych oraz dydaktycznych wg jednolitych ogólnouczelnianych kryteriów (*Zarządzenie Rektora UG nr 123/R/19 z dnia 31.12.2019 r.*) ([Załącznik I.69](#), [Załącznik I.70](#)). W stosunku do nauczycieli akademickich posiadających tytuł profesora ocena okresowa odbywa się co cztery lata, natomiast ocena pozostałych nauczycieli akademickich odbywa się co dwa lata. Podstawę oceny nauczyciela akademickiego stanowi przedstawiony przez zainteresowanego wykaz dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i organizacyjnego, pisemna opinia bezpośredniego przełożonego, a także opinia studentów wyrażona w anonimowych ankietach dotyczących prowadzonych przez ocenianą osobę zajęć dydaktycznych. Wyniki ankiet są szczegółowo opracowywane w Sekretariatach Instytutów, a raporty z przeprowadzonej ankietyzacji szczegółowo analizowane przez członków komisji oceniającej oraz bezpośrednich przełożonych (w tym Dyrektora Instytutu) i służą podnoszeniu poziomu kształcenia na kierunku. Okresowa ocena nauczycieli akademickich ma charakter opisowy, a ogólna ocena może być pozytywna lub negatywna. Szczegółowe kryteria i podstawy oceny nauczycieli akademickich, formularze oceny oraz harmonogram prac poszczególnych komisji oceniających określają uchwały Senatu UG. Oryginały protokołów Wydziałowej Komisji Oceniającej znajdują się w Dziale Kadr (Rektorat UG). Ostatnia kompleksowa ocena kadry WOIG miała miejsce na przełomie kwiecień/maj 2019 r.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Na WOIG wprowadzony został [Terminarz dydaktyczny nauczyciela akademickiego](#), który ściśle określa są najważniejsze, z punktu widzenia organizacji procesu dydaktycznego, terminy ([Załącznik I.71](#)). Nauczyciele akademicy stale podnoszą swoje kwalifikacje w zakresie kompetencji dydaktycznych uczestnicząc zarówno w szkoleniach, stażach zagranicznych, a także konferencjach dedykowanych dydaktyce. Na WOIG uczestniczyli w: *Kursie Dydaktyki Akademickiej*, certyfikowanych szkoleniach w zakresie *Tutoringu akademickiego*, *Praktyka tutoringu*, *Akredytacji tutorskiej*. Kolejna grupa tutorów zostanie przeszkolona w roku ak. 2019/20 w ramach środków zaplanowanych w projekcie ProUG.

Tutorzy rokrocznie uczestniczą w *Ogólnopolskim Kongresie Tutoringu* podnosząc swoje kwalifikacje w zakresie komunikacji interpersonalnej, znajomości narzędzi i metod wykorzystywanych w procesie kształcenia oraz indywidualizacji procesu kształcenia. Wydział Oceanografii i Geografii jest identyfikowany jako wiodąca jednostka wśród uczelni wyższych w zakresie wdrożenia tutoringu. Doświadczenia te były prezentowane na II i V *Ogólnopolskim Kongresie Tutoringu* oraz innych konferencjach dydaktycznych. Doświadczenia WOIG związane z wdrażaniem tutoringu zostały przedstawione w książce *Tutoring. Teoria, praktyka, studia przypadków* pod red. P. Czekierdy, B. Fingasa, M. Szali Wydawnictwa Wolters Kluwer (*Tutoring na Wydziale Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego*).

Kadra akademicka WOIG prowadzi szkolenia i uczestniczy w szkoleniach organizowanych przez Biuro Jakości Kształcenia w ramach *Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych* oraz szkoleń dla kadry dydaktycznej w ramach projektu ProUG ([Załącznik I.72](#)).

W roku ak. 2013/2014 i 2014/2015 zorganizowane zostały także seminaria z cyklu *Dobre zwyczaje akademickie w naukach przyrodniczych* poświęcone *Aktywizującym metodom kształcenia*, *Ocenianiu w dydaktyce akademickiej* oraz *Weryfikacji i ewaluacji efektów kształcenia*. W seminariach, poza nauczycielami akademickimi WOIG, uczestniczyli także przedstawiciele Instytutu Pedagogiki oraz Wydziału Biologii UG. Seminaria te stały się ważną platformą dyskusji, która służy wymianie doświadczeń i ukazuje rangę pracy dydaktycznej. Uwieńczeniem cyklu seminariów oraz odbywających

się dyskusji jest publikacja *Dobre zwyczaje akademickie w naukach przyrodniczych* pod redakcją prof. dr hab. Jerzego Bolałka, dr Ewy Szymczak i dr Teresy Sadoń-Osowieckiej ([Załącznik I.67](#)). Autorami tekstów w książce są pracownicy i studenci WOiG oraz zaproszeni przedstawiciele Instytutu Pedagogiki UG. Zespół autorski otrzymał w 2016 r. Zespołową Nagrodę Rektora za osiągnięcia dydaktyczne.

W ramach projektu *Uniwersytet Jutra* troje nauczycieli akademickich uczestniczyło w wizytach studyjnych na Uniwersytecie Houston Downtown (USA), w Center for Teaching and Learning Excellence UHD. Dwoje nauczycieli uczestniczyło w miesięcznych stażach dydaktycznych w UHD, podczas których zapoznali się z metodami dydaktycznymi oraz metodami badawczymi stosowanymi u partnera. Na podstawie zdobytej wiedzy przygotowali i opisali zagadnienia dotyczące adaptacji rozwiązań partnera w publikacji *Uniwersytet Jutra* pod red. S. Morozowskiej i G. Penkowskiej, a na bazie współpracy z dydaktykami z USA, opracowali kursy *e-learningowe* umieszczone na platformie Uniwersytet Otwarty.

Od roku ak. 2018/2019 ośmioro nauczycieli uczestniczyło w projekcie *Mistrzowie Dydaktyki*, którego celem jest rozwijanie tutoringu akademickiego oraz innych innowacyjnych metod dydaktycznych w UG. Uczestniczący w nim wykładowcy, biorą udział w kilkudniowych wizytach studyjnych i szkoleniach na renomowanych uczelniach europejskich, plasujących się w pierwszej setce rankingu szanghajskiego.

Zaangażowanie pracowników w rozwój dydaktyki jest doceniane zarówno przez Władze Wydziału i UG oraz studentów. W latach 2017–2019 pięcioro nauczycieli IG, na wniosek Dziekana lub bezpośredniego przełożonego otrzymało Medal KEN a jeden otrzymał tytuł Nauczyciela Roku im. Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza, nagrodę przyznawaną na wniosek studentów UG ([Załącznik I.73](#)).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Zasoby materialne – infrastruktura dydaktyczna: Infrastruktura dydaktyczna WOiG jest w pełni wystarczająca, aby zapewnić prawidłową realizację założonych efektów uczenia się na kierunku Geografia. Zajęcia dydaktyczne odbywają się głównie w kampusie UG Gdańsku, natomiast ćwiczenia terenowe w Stacji Limnologicznej w Borucinie.

IG dysponuje łączną powierzchnią 3851,7 m², w obrębie której znajdują się następujące pomieszczenia dydaktyczne:

- aula na 160 miejsc,
- sale wykładowe: 100 osobowa oraz 70 osobowa,
- dwie sale wykładowe 70 osobowe z możliwością podziału każdej z nich na dwie małe sale seminaryjne 35 osobowe,
- 14 sal ćwiczeniowych 25 osobowych, w tym jedna zaopatrzona w 15 komputerów, która w razie potrzeby staje się salą komputerową,
- sala komputerowa,
- laboratoria: dydaktyczne, analizy wody, limnologiczne, geochemiczne, sedymentologiczne, geochronologiczne,
- pomieszczenie wyposażone w wagi analityczne oraz chłodnicze do przechowywania prób wód i osadów,
- składnica map,

- ogródek meteorologiczny z automatyczną stacją meteorologiczną na terenie kampusu UG.

W strukturze IG funkcjonuje także terenowa Stacja Limnologiczna w Borucinie, która jest podstawową placówką terenową IG przeznaczoną głównie do prowadzenia fizycznogeograficznych badań regionalnych Pojezierza Pomorskiego oraz organizacji ćwiczeń terenowych z topografii i kartografii, geomorfologii, meteorologii i hydrologii. Jednorazowo można w niej zakwaterować 25 osób. Wyposażenie Stacji umożliwia wykonywanie pomiarów i obserwacji meteorologicznych i hydrologicznych, a także limnologicznych pomiarów patrolowych. Na miejscu możliwe jest również przeprowadzenie podstawowych analiz hydrochemicznych. Stacja wykorzystywana jest również do organizacji szkoleń ekologicznych, a także specjalistycznych konferencji naukowych.

Każdy student ma możliwość założenia uczelnianego konta pocztowego, umożliwiającego korzystanie ze specjalistycznego oprogramowania (Microsoft Office, ArcGIS), a także posiada dostęp do bezprzewodowej sieci EDUROAM. Studenci korzystają z platformy *MESTWIN*, odbywają również *on-line* szkolenie biblioteczne.

Salę dydaktyczną na WOIg są systematycznie sprawdzane pod kątem sprawnego funkcjonowania urządzeń multimedialnych, komputerów wraz z oprogramowaniem. Systematycznie aktualizowane jest oprogramowanie specjalistyczne, opłacane są licencje Microsoft Office i ArcGIS.

Instytucje i firmy, w których studenci studiów I stopnia odbywają praktyki zawodowe, posiadają odpowiednią infrastrukturę i wyposażenie, umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia/uczenia. Infrastruktura ta i wyposażenie są uzależnione od specyfiki działalności danego zakładu pracy. Poza podstawowymi urządzeniami biurowymi np. komputery, skanery, drukarki, kopiarki, projektory, plotery, studenci mają dostęp do profesjonalnych urządzeń pomiarowych oraz specjalistycznego oprogramowania komputerowego.

Studenci z niepełnosprawnością mogą uczestniczyć w zajęciach wychowania fizycznego uwzględniających stopień ich niepełnosprawności lub niezdolności ruchowej (w tym zajęć rehabilitacyjnych) (patrz [Kryterium 2](#)).

Systemy biblioteczno-informacyjne: Zasoby biblioteczne z zakresu nauk o Ziemi gromadzone są w Bibliotece Głównej UG. Biblioteka posiada ponad 500 miejsc dla czytelników, w tym 170 stanowisk komputerowych. Większość zbiorów uporządkowana jest według klasyfikacji rzeczowej i udostępniana prezencyjnie w wolnym dostępie. Ważną funkcją Biblioteki Głównej jest również rola środowiskowego centrum informacji naukowej.

Księgozbiór Biblioteki liczy ponad 1.661.813 woluminów, 460 600 książek elektronicznych oraz 133 842 czasopism elektronicznych. Biblioteka UG oferuje użytkownikom dostęp do licencjonowanych serwisów elektronicznych, czasopism oraz książek takich renomowanych wydawców jak *Elsevier*, czy *Springer*. Do dyspozycji czytelników są między innymi bazy czasopism *Science Direct*, *Springer*, *JSTOR*, *American Chemical Society* czy też kolekcje książek elektronicznych. E-zasoby dostępne są w sieci UG i za pomocą usługi zdalnego dostępu. Biblioteka Główna UG umożliwia studentom, doktorantom i nauczycielom akademickim pełen dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki zgodnie z założeniami projektu WBN.

Zgromadzony księgozbiór posiada charakter uniwersalny ze szczególnym uwzględnieniem dyscyplin reprezentowanych na Uniwersytecie Gdańskim oraz szeroko pojętych zagadnień morskich.

Zasoby biblioteczne z zakresu nauk o Ziemi gromadzone są także w Czytelni Oceanograficznej zlokalizowanej w Gdyni. Księgozbiór Czytelni liczy 6 550 książek z zakresu oceanografii, geologii,

biologii, geografii, ichtiologii, ochrony środowiska, wydań encyklopedycznych, słowników, a także podręczników szkolnych i akademickich. Ponadto znajduje się tam niemal 7 000 woluminów czasopism z 258 tytułów. Dostępne dla studentów są także bogate zbiory kartograficzne – około 3 300 map i atlasów. Czytelnia ma około 24 miejsc dla czytelników oraz 5 stanowisk komputerowych.

Dodatkowo w wielu przypadkach studenci mają możliwość wykorzystywania prywatnych zbiorów bibliotecznych pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu.

Zasoby kartograficzne: Do dyspozycji studentów pozostaje składnica map IG z ponad 18 tys. arkuszy map i zdjęć, na które składają się: mapy topograficzne archiwalne (268 ark.) i współczesne (11 721 ark.) w różnych skalach i układach, mapy tematyczne (hydrograficzne, hydrogeologiczne, geologiczne, glebowo-rolnicze, glebowe, geomorfologiczne i administracyjne) o łącznej liczbie 5269 arkuszy, zdjęcia lotnicze (1151 egz.), a także objaśnienia do map, materiały archiwum wierceń, szkice wysokościowe i geodezyjne.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

W 2012 r. w ramach nagrody 1 miliona złotych, przyznanej w konkursie dla podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia doposażono sale i laboratoria w rzutniki, wyposażono pracownie komputerowe. Od tego czasu sukcesywnie poszerzana jest infrastruktura sal dydaktycznych. W ostatnich latach IG wzbogacił się o dwie mobilne pracownie komputerowe, każda z zestawem 15 laptopów. Sale wykładowe zostały wyposażone w nagłośnienie. Poszczególne Zakłady, zwłaszcza prowadzące ćwiczenia terenowe z przedmiotów kierunkowych, na bieżąco doposażają się w sprzęt pomiarowy niezbędny do ich realizacji. Również składnica map została w ostatnich latach wyposażona w zestaw map cyfrowych.

W ankiecie [Badanie opinii nauczycieli akademickich o warunkach pracy dydaktycznej](#) jednym z ocenianych elementów jest wyposażenie sal dydaktycznych, w których prowadzone są zajęcia. Oceny uzyskane w ankietach są wysokie ([Załącznik I.74](#)).

W celu realizacji inicjatyw i innowacji dydaktycznych pracownicy WOiG występują o dofinansowanie w ramach Funduszu Inicjatyw Dydaktycznych. Spośród sześciu projektów, trzy wspierają proces dydaktyczny na kierunku Geografia ([Załącznik I.75](#)).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi odbywa się w ramach Rady Programowej kierunku studiów Geografia ([Załącznik I.59](#)). Opiniotwórcza rola Członków Rady jest niezbędna w konsultowaniu i modyfikowaniu efektów kształcenia, oczekiwanej sylwetki absolwent, a tym samym programów studiów. Kontakt Wydziału z pracodawcami owocuje także w pozyskiwaniu miejsc odbywania praktyk i staży studenckich. W latach 2016–2020 współpraca z otoczeniem gospodarczym realizowana była w ramach projektów POWER „Interdyscyplinarny program stażowy dla studentów Nauk o Ziemi – 'NoZ na Staż'” i „NoZ na Staż 2.0 - program stażowy dla studentów Nauk o Ziemi” (patrz [Kryterium 8](#)).

Ponadto, niektóre zajęcia na studiach II stopnia zlecane są osobom doświadczonym w pracy w instytucjach współpracujących z WOiG ([Załącznik I.76](#)) lub prowadzone są przez pracowników Wydziału zatrudnionych w tych instytucjach (PIG–PIB). W ramach tej współpracy pracownicy nie tylko pełnią rolę ekspertów i realizują własne badania naukowe, ale także stwarza to platformę wymiany informacji

i doświadczeń. Współpraca z wymienionymi instytucjami daje możliwość pozyskania danych do realizowanych prac dyplomowych.

Interesariusze zewnętrzni przyjmujący studentów studiów I stopnia kierunku Geografia na praktyki zawodowe dokonują oceny studentów. Odbywanie praktyk zawodowych przez studentów jest możliwe po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu, uzyskaniu akceptacji danej instytucji oraz podpisaniu porozumienia. Po każdej praktyce uczelnia otrzymuje informację zwrotną w postaci opinii o przebiegu praktyki. Zawarte w niej uwagi dotyczą m.in. stopnia przygotowania studenta do zaistnienia na rynku pracy, stanowiąc cenną wskazówkę przy redagowaniu programu studiów. Interesariusze zewnętrzni dokonują oceny studentów poprzez wypełnianie odpowiednio przygotowanych ankiet, jak i rozmowy mniej formalne, podając ich mocne i słabe strony. Wszelkie sugestie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego są dyskutowane na posiedzeniach Rady Programowej i w miarę możliwości wykorzystywane w celu doskonalenia programu studiów. Ponadto na IG organizowane są cykliczne spotkania z przedstawicielami wybranych instytucji, w których odbywane są praktyki zawodowe. Podczas tych seminariów następuje wymiana doświadczeń i wrażeń z zakończonych praktyk pomiędzy studentami a potencjalnymi pracodawcami. Dodatkowo zarówno formalne, jak i nieformalne, choć regularne kontakty pracowników naukowo-dydaktycznych IG z przedsiębiorcami, w tym z organizacją Pracodawcy Pomorza oraz z samorządami, zwłaszcza z Urzędem Miejskim w Gdańsku oraz stowarzyszeniami (Unia Metropolii Polskich czy Obszar Metropolitalny Gdańsk – Gdynia – Sopot) pozwalają na bieżącą interakcję, znajomość trendów i problemów oraz oczekiwań przyszłych pracodawców, co przyczynia się do doskonalenia programu studiów i lepszego przygotowania absolwentów do czekających ich wyzwań w lokalnym środowisku społeczno-gospodarczym.

Innym rodzajem współpracy z otoczeniem społecznym jest współpraca ze szkołami. IG realizuje tę współpracę w oparciu o podpisane umowy z ośmioma liceami ogólnokształcącym z Gdańska, Sopotu, Gdyni i Lęborka oraz z Zespołem Szkół w Baninie w zakresie dydaktyki i promowania nauki. Ponadto na [stronie IG](#) prezentowana jest oferta wykładów i warsztatów dla szkół, z których mogą skorzystać wszystkie placówki edukacyjne.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia kierunku Geografia odbywa się na poziomie zarówno kadry dydaktycznej, jak i wymiany studentów.

Do końca 2019 roku podpisano 20 umów bilateralnych z uczelniami partnerskimi w ramach programu Erasmus+ z 10 państw ([Załącznik I.77](#)).

Podpisano również dwie umowy partnerskie poza programem Erasmus+ dotyczące wymiany kadry akademickiej ([Załącznik I.78](#)). W ramach programu Erasmus+ *Mobility Staff* w latach 2018–2019 wyjechało łącznie 11 osób. Dodatkowo jedna osoba wzięła udział w programie Staff Training. Dwoje pracowników wizytowało łącznie pięć uczelni zagranicznych jako visiting professor ([Załącznik I.79](#)).

Pracownicy naukowo-dydaktyczni, prowadzący zajęcia na kierunku Geografia są członkami 27 międzynarodowych organizacji naukowych, w tym w radach naukowych zasiada 11 osób.

W ramach programu Erasmus+ *Mobility for Studies* na studia geograficzne do Gdańska przyjechało w latach 2018-2019 łącznie 8 studentów, a w ramach *Training Mobility* – jeden student. Na wyjazd

na zagraniczną uczelnię w latach 2018–2019 zdecydowało się czworo studentów studiów I stopnia i dwoje studentów studiów II stopnia.

Student może również uczestniczyć w wydziałowych przedmiotach do wyboru, których pula przewiduje łącznie 22 przedmioty do wyboru (PDW) realizowanych w języku angielskim ([Załącznik I.32](#)). W ramach umiędzynarodowienia studiów WOIg oferuje jedenaście przedmiotów w języku angielskim. Są to przedmioty fakultatywne, realizowane poza obowiązującym programem studiów. Z tej oferty skorzystało w latach 2014-2015 łącznie 14 studentów kierunku Geografia. Tak małe zainteresowanie przedmiotami w języku angielskim wynika z niechęci do realizowania dodatkowych przedmiotów.

Studenci Geografii mieli możliwość uczestniczenia w wykładach prowadzonych przez zaproszonych z zagranicy wykładowców. W latach 2013-2018 odbyło się na WOIg łącznie 15 takich wykładów.

Obecnie przygotowywane są opisy syntetycznych charakterystyk kwalifikacji pełnych dla I i II stopnia kierunku Geografia. Opisy te będą udostępniane na portalu Komisji Europejskiej Learning Opportunities and Qualifications in Europe (LOG) oraz na portalu Europejskiej Klasyfikacji Umiejętności/Kompetencji, Kwalifikacji i Zawodów ESCO (tzw. Ploteus).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Uniwersytet Gdański znalazł się w gronie 17 konsorcjów uniwersytetów europejskich wybranych w konkursie Komisji Europejskiej „*European Universities*”. Uniwersytet Gdański tworzy konsorcjum Europejskiego Uniwersytetu Nadmorskiego ([European University of the Seas – SEA-EU](#)) wraz z partnerami: Uniwersytetem w Kadyksie (Hiszpania), Uniwersytetem w Splicie (Chorwacja), Uniwersytetem Zachodniej Bretanii (Francja), Uniwersytetem Christiana-Albrechta w Kilonii (Niemcy) i Uniwersytetem Maltańskim (Malta).

W ramach otrzymanego grantu i innych pozyskanych środków planowane jest powoływanie wspólnych kierunków studiów, w tym w obszarze marine science, wymiana kadry akademickiej i studentów, wspólne projekty badawcze, a w perspektywie także wspólny dyplom wszystkich sześciu uczelni (<https://sea-eu.org/>).

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Władze WOIg oraz poszczególne Instytuty na bieżąco podejmują działania zmierzające do zapewnienia studentom należytej opieki i wsparcia podczas studiów. Co roku powoływani są opiekunowie roku, którzy służą studentom wsparciem w sprawach organizacyjnych zwracając jednocześnie uwagę na zmieniające się oczekiwania i potrzeby studentów. Zakres obowiązków opiekunów roku określa *Zarządzenie nr 3/DzOIg/17 Dziekana z dn. 11.09.2017 r.* ([Załącznik I.80](#)).

Studenci mają możliwość konsultowania się w sprawach związanych z tokiem studiów z opiekunami roku, zastępcami Dyrektorów Instytutów ds. dydaktycznych oraz właściwymi Prodziekanami ds. studenckich oraz kształcenia. Kontakt możliwy jest w czasie dyżurów pełnionych przez osoby, którym powierzono w/w funkcje oraz w czasie spotkań informacyjnych, które organizowane są regularnie w miarę pojawiających się potrzeb (spotkania inauguracyjne, wybór specjalności, spotkania informacyjne związane ze zmianami w regulaminach itp.). Podstawowe informacje, wraz z terminami dyżurów, danymi kontaktowymi, znajdują się w dostępnych na stronie Kalendarzach Studenta (patrz [Kryterium 2](#)).

Studenci reprezentowani są we wszystkich ciałach kolegialnych powołanych na WOiG (Radach Programowych, Wydziałowym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Radzie Dziekana, do zeszłego roku w komisjach stypendialnych). Uczestniczą w przygotowaniu zmian wprowadzanych do programów studiów w ramach działalności Rady Programowej kierunku studiów Geografia.

Na WOiG działa samorząd studencki oraz studenckie koła naukowe (SKN). Studenci kierunku Geografia aktywnie uczestniczą w działalności SKN Geografów. Zrzeszeni w kołach studenci w ramach swojej działalności pogłębiają wiedzę ze swojej specjalności na konferencjach naukowych lub wyjazdach grupowych. Organizują spotkania, seminaria, angażują się w działania społeczne na rzecz środowiska lokalnego. Uczestniczą i są współautorami „Nocy Geografa”, imprezy poświęconej przygotowaniu do matury, przeznaczonej dla uczniów szkół ponadpodstawowych, biorą udział w wydarzeniach Uczelni (np.: Targi Akademia). W ramach wymiany członkowie kół uczestniczą w zjazdach SKN, a jako wolontariusze w etapach Olimpiady Geograficznej. Do roku 2017 działało jeszcze Studenckie Koło Naukowe Geomorfologów „Pingo”, a do 2015 SKN Hydrologów ([Załącznik 1.81](#)). Spośród wielu działań SKNG na szczególną uwagę zasługuje współorganizacja Regionalnego Kongresu Wschodniego EGEA (European Geography Association for Students and Young Geographers) w Gdańsku (8-12.04.2019 r.) Na kongres przybyło 103 uczestników z 65 uczelni w Europie. Goście mieli do wyboru pięć tematów warsztatów zintegrowanych z sesją terenową, cztery tematy szkoleń i wspólne wykłady.

Na UG funkcjonuje kilka akademickich organizacji studenckich, w których studenci mogą realizować swoje pasje i zainteresowania. Są one reprezentowane przez Akademickie Centrum Kultury „Alternator” (11 grup twórczych) oraz Akademicki Związek Sportowy (22 sekcje sportowe). W ramach zajęć z wychowania fizycznego studenci mają możliwość zapisów do sekcji sportowych realizowanych przez Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu. Studenci mogą ubiegać się o stypendium za wybitne osiągnięcia sportowe lub artystyczne przyznawane przez Rektora UG. Władze WOiG wspierają pozanaukową aktywność studentów, w przypadku udziału w występach artystycznych lub sportowych studenci mają możliwość wnioskowania o usprawiedliwienie nieobecności na zajęciach i ich indywidualnego odrobienia oraz o dofinansowanie wyjazdów.

Studenci mogą uczestniczyć w bogatej ofercie zajęć rozwijających zainteresowania naukowe takich jak: tutoring, projekty dydaktyczne (międzywydziałowe projekty PBL: *ZATOKA – chrońmy przyrodę i rozwijajmy turystykę*, *Nowoczesne metody pracy, rozwoju i wsparcia placówek oświatowych – CEN i Kuratorium województwa pomorskiego*, *System ocen i strategia budowy kompetencji dla Farm Frites Poland*, *System motywacyjny – premiowanie pracowników Navitest*), szkoły letnie, staże zawodowe, przedmioty do wyboru realizowane poza obowiązkowym programem studiów (patrz [Kryterium 2](#)).

Formą wspierania studentów są również konsultacje nauczycieli akademickich oferowane w każdym semestrze zgodnie z [harmonogramem konsultacji](#) dostępnym na stronie WOiG. Inną formą wsparcia jest możliwość kontaktu elektronicznego student–nauczyciel poprzez Portal Studenta i Panel Nauczyciela co znacząco usprawnia przepływ informacji (ogłoszenia, maile) oraz daje możliwość zamieszczania bieżących ocen, czy materiałów dydaktycznych dla studentów.

Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne ma obowiązek jasnego określenia swoich wymagań i zasad uzyskania zaliczenia z przedmiotu. Ta informacja jest zamieszczona także w odpowiednim sylabusie. Prowadzący zachęcają studentów do szerszego pogłębienia zagadnień omawianych na zajęciach polecając im dodatkową literaturę przedmiotu, służą także radą w trakcie konsultacji. Wyróżniający się studenci zachęceni są do udziału w konferencjach naukowych oraz publikowania swoich badań w formie artykułów naukowych i prezentacji wyników działalności naukowej na krajowych

i międzynarodowych konferencjach i sympozjach ([Załącznik I.82](#)). W latach 2016–2019 opublikowano łącznie 10 artykułów w czasopiśmie *Tutoring Gedanensis*.

Studenci mogą się ubiegać o stypendium Rektora dla najlepszych studentów za wysoką średnią ocen lub wybitne osiągnięcie naukowe oraz m. in. o stypendia: Marszałka Województwa Pomorskiego, Prezydenta Miasta Gdańska, Prezydenta Miasta Sopotu i Stypendium Miasta Gdynia. W roku ak. 2017/2018 jeden student kierunku Geografia otrzymał stypendium Marszałka Województwa Pomorskiego.

Na prośbę studentów i absolwentów Władze Wydziału i Dyrekcja IG udziela wszelkiego wsparcia, np. przygotowując referencje/listy polecające w celu przyjęcia ich na zagraniczne i krajowe stypendia, staże, projekty, studia oraz wolontariat.

Studenci kierunku Geografia mogą uczestniczyć w wymianie międzynarodowej ERASMUS+ i krajowej MOST. Doradztwo w zakresie możliwości wyjazdów studentów na stypendia zagraniczne w ramach ERASMUS+ prowadzi Biuro Współpracy Międzynarodowej (BWM) oraz Instytutowy Koordynator Programu ERASMUS+. Na stronie BWM znajduje się aktualny [wykaz krajów i instytucji, z którymi WOIg ma podpisaną umowę partnerską](#). Program mobilności studentów MOST koordynuje Dział Kształcenia oraz koordynator wydziałowy. W latach 2013-2015 dwoje studentów z ośrodka gdańskiego skorzystało z takiej formy studiów. Ośrodek gdański cieszy się większym zainteresowaniem studentów z kraju. W latach 2013-2019 z możliwości realizacji części studiów geograficznych w UG skorzystało łącznie 11 osób.

Studenci mogą korzystać także ze wsparcia [Biura Karier UG](#), które organizuje targi, oferuje kontakt z pracodawcą oraz udział w specjalistycznych szkoleniach. Studenci w ramach realizowanego w latach 2018–2022 Programu Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego (ProUG) mogą uczestniczyć w programie Indywidualnego Doradztwa Zawodowego w zakresie poszerzenia m.in. świadomości własnych predyspozycji i umiejętności zawodowych, wiedzy dotyczącej rynku pracy poprzez zindywidualizowane porady zawodowe oraz coaching.

Zgodnie z §138 [Statutu UG](#) i [Regulaminem świadczeń dla studentów UG](#) studenci wspomagani są funduszem stypendialnym w postaci stypendiów socjalnych, socjalnych zwiększonych, specjalnych i zapomóg ([Załącznik I.83](#)). Wszelkie informacje dotyczące wsparcia materialnego studentów są dostępne na [stronie WOIg](#).

Obsługę administracyjną studentów prowadzą pracownicy Dziekanatu oraz Prodzienkani udzielając studentom indywidualnego wsparcia pod względem informacyjnym, organizacyjnym oraz proceduralnym. Pracownicy Dziekanatu podnoszą swoje kompetencje systematycznie uczestnicząc w szkoleniach związanych z funkcjonalnością i obsługą systemu FAST, JSA, kursach językowych i szkoleniach dedykowanych obsłudze studenta ([Załącznik I.84](#)).

Elementem wsparcia dla studentów jest również ankieta pracy Dziekanatu. Studenci wypełniają ankietę zarówno w wersji elektronicznej, jak i papierowej. Ankieta odnosi się do jakości obsługi, godzin otwarcia Dziekanatu, możliwości umówienia się na spotkanie z właściwym Prodzienkanem, źródeł informacji. Ponadto w ankiecie znajdują się pytania otwarte dotyczące spraw realizowanych drogą elektroniczną oraz problemów związanych z załatwianiem spraw w Dziekanacie. Studenci w ankietach wysoko oceniają kompetencje i życzliwość pracowników Dziekanatu WOIg.

Po zakończeniu każdego semestru uruchamiana jest ankieta *Badanie opinii studentów o jakości kształcenia*. Badania prowadzone są *on-line* za pośrednictwem modułu ankietowego systemu FAST

zintegrowanego z Portalem Studenta lub w formie kwestionariuszy papierowych z zachowaniem anonimowości. Pytania w ankietach dotyczą w szczególności: jakości poszczególnych zajęć i sposobu ich prowadzenia, a także oceniania i wspierania studentów. Wyniki ankiet udostępniane są nauczycielom akademickim, których zajęcia podlegają ocenie, kierownikom zakładów, Radzie Programowej kierunku studiów oraz WZdsZJK. Ocena procesu kształcenia dokonywana przez studentów jest podstawą ewaluacji wewnętrznego systemu kształcenia, programu studiów, obsady zajęć. Wyniki ankiet szczegółowo przedstawione są w [Sprawozdaniach z oceny własnej Wydziału](#) publikowanych na stronie internetowej WOiG, podczas posiedzeń ciał kolegialnych (Rady Wydziału do 2019 r., Rady Dziekana) oraz spotkań ze studentami. Wyniki ankiet są także podstawą oceny okresowej nauczycieli akademickich w zakresie aktywności dydaktycznej (patrz [Kryterium 4](#)).

W ramach systemu kształcenia przewiduje się różnorodne formy wspomagające potrzeby i wszechstronny rozwój studentów, w tym osoby które najczęściej z powodów losowych nie mogą uczestniczyć w zajęciach odbywających się wg obowiązującego planu, mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Osoby wykazujące szczególne uzdolnienia i wysokie wyniki w nauce mogą zostać objęte indywidualną organizacją studiów z opieką naukową. W latach 2017/2018–2018/2019 z takiej formy skorzystało siedmioro studentów ([Załącznik I.28](#)).

W szczególny sposób uwzględniane są także potrzeby studentów niepełnosprawnych. W ramach wsparcia tej grupy studentów organizowane jest nauczanie indywidualne ([Załącznik I.28](#)) oraz dodatkowe godziny konsultacji. Praktykowane jest także zatrudnianie asystenta dla studentów z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Z tego typu form pomocy skorzystało dotychczas w latach 2017/2018–2018/2019 łącznie 37 osób.

Władze oraz pracownicy Wydziału bezzwłocznie reagują na wszystkie skargi studentów. Skargi zgłaszane przez studentów, najczęściej w bezpośredniej rozmowie z właściwym Prodziekanem lub opiekunem roku, są rozpatrywane najszybciej, jak to jest możliwe na drodze mediacji stron zainteresowanych. Dotyczą one najczęściej sytuacji związanych z zaliczeniem zajęć – niejasności kryteriów oceny. Skuteczność podejmowanych działań jest 100%. Studenci mogą również składać anonimowe opinie w specjalnie przygotowanym do tego elektronicznym [formularzu uwag o jakości kształcenia](#). Formularz funkcjonuje od kilku lat, jak dotąd nie zgłoszono za jego pośrednictwem żadnych uwag, co świadczy o zaufaniu studentów i ich uznaniu do wypracowanych w sytuacjach konfliktowych standardów postępowania.

Zadaniem Władz Wydziału jest zapewnienie studentom komfortu nauki i poczucia bezpieczeństwa. Zachowaniu bezpieczeństwa w trakcie zajęć, zarówno laboratoryjnych, jak i terenowych, służy szkolenie BHP oraz szkolenia i instruktaże prowadzone bezpośrednio przed zajęciami przez prowadzących.

Pracownicy i studenci są zobligowani do zgłaszania Władzom Wydziału informacji dotyczących przejawów dyskryminacji lub przemocy. Podejrzenia dyskryminacji i przemocy wobec studentów, szczególnie tych z niepełnosprawnością, są rozwiązywane natychmiastowo, również z udziałem osób wykwalifikowanych (np.: pracowników Stowarzyszenia Pomocy Osobom Autystycznym). Stypendyści, studenci, doktoranci i pracownicy UG, którzy są cudzoziemcami w przypadku zetknięcia się z objawami agresji lub dyskryminacji mogą zgłaszać się do [Biura Systemów Bezpieczeństwa UG](#).

Władze Wydziału starają się także aranżować przestrzeń dla studentów m.in. przez doposażanie w siedziska/pufy miejsc, w których studenci odpoczywają między zajęciami. Studentom udostępniono także strefę rekreacji wyposażoną liczne książki i czasopisma.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

W latach 2016–18 na WOiG realizowany był projekt „Interdyscyplinarny program stażowy dla studentów Nauk o Ziemi - 'NoZ na Staż'” (POWR.03.01.00-00-S155/15) w ramach dofinansowania uzyskanego w konkursie nr 2/SP/POWER/3.1/2015 w programie Studiujesz? Praktykuj! (dofinansowanie w kwocie 913 713,00 zł). Program stażowy kontynuowano w latach 2018–20 w ramach projektu pt. „NoZ na Staż 2.0 - program stażowy dla studentów Nauk o Ziemi” (POWR.03.01.00-00-S183/17), który uzyskał dofinansowanie w konkursie nr POWR.03.01.00-IP.08-00-SP2/17 w programie Studiujesz? Praktykuj! (dofinansowanie 809 747,00 zł). Głównym celem projektów było podniesienie praktycznych kompetencji przez studentów studiów II stopnia w zakresach: GIS (System Informacji Geograficznej) i analiza przestrzenna, Monitoring środowiska i zrównoważony rozwój, Gospodarka morska, Geologia w praktyce. Zakres projektu nie obejmował staży, których organizacja wynikała ze ścieżki kształcenia na danym kierunku.

Stáže w obydwu projektach były bezpośrednio związane z efektami kształcenia na prowadzonych przez WOiG kierunkach studiów i zapewniały praktyczne rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych w toku zadań wykonywanych podczas stażu. Staż, definiowany jako ograniczona w czasie płatna praktyka zawodowa, obejmował komponent uczenia się i szkolenia, w celu zdobycia praktycznego doświadczenia zawodowego z myślą o uzyskaniu większych szans na zatrudnienie oraz podjęcie stałego zatrudnienia. Celem programu stażowego było zapewnienie realizacji każdego pojedynczego stażu w wymiarze 120 godzin, który gwarantował pozyskanie przez stażystę odpowiedniego doświadczenia.

W ramach projektu studenci otrzymali wynagrodzenie stażowe, sfinansowane zostały koszty dojazdów, zakwaterowania i utrzymania (w przypadku staży poza miejscem zamieszkania), koszty ubezpieczenia, koszty materiałów zużywalnych (niezbędnych do bezpośredniego wykonywania obowiązków stażowych). Sfinansowane zostało również wynagrodzenie dla opiekunów stażystów w instytucjach przyjmujących studentów na staże.

Procedura rekrutacji oraz dokumentacja dot. przebiegu stażu dostępna jest na [stronie projektu](#). Zaliczenie stażu odbywało się na podstawie dokumentacji – dziennika stażowego, list obecności, opinii o stażyście (dokumenty potwierdzone przez Opiekuna Stażu) oraz portfolio a także wypełnionych elektronicznie ankiet kompetencji przed odbyciem stażu / po odbyciu stażu w ramach projektu NoZ na Staż 2.0 oraz ankiety ocena kompetencji stażysty po stażu w ramach projektu NoZ na Staż 2.0 wypełnianej przez Opiekuna Stażu.

Łącznie w programach stażowych wzięło udział 318 studentów, w tym 43 studentów z kierunku Geografia II stopnia, którzy realizowali swoje staże w instytucjach i firmach komercyjnych, zajmujących się gospodarką morską, monitoringiem środowiska i zrównoważonym rozwojem oraz wykorzystujących w swej działalności systemy GIS i analizę przestrzenną ([Załącznik 85](#)).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Strona WOiG (www.oig.ug.edu.pl) ma format zgodny z obowiązującymi w UG wytycznymi. Treści podzielone są w czytelny sposób, odnoszą się do informacji o Wydziale, rekrutacji, studiach, działalności naukowej, spraw pracowniczych i jakości kształcenia. Układ taki zapewnia łatwe dotarcie do poszukiwanych informacji zarówno studentom jak i pozostałym zainteresowanym.

Na stronie Wydziału dostępne są informacje dotyczące oferty dydaktycznej obejmujące: opis prowadzonych kierunków studiów, charakterystykę sylwetek absolwentów poszczególnych kierunków, informacje na temat rekrutacji na studia (zakładka Rekrutacja); programy studiów, sylabusy przedmiotów, plan zajęć, oferta dodatkowych zajęć (zakładka Studia).

W części dotyczącej jakości kształcenia zamieszczone są m.in. informacje dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, informacje o badaniach jakościowych, współpracy z pracodawcami oraz coroczne [Sprawozdanie z oceny własnej Wydziału](#). Funkcjonuje także [formularz uwag o jakości kształcenia](#), gdzie każdy może zgłosić uwagi dotyczące sposobu realizacji procesu kształcenia na WOIG.

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach jest realizowany również poprzez publikowanie na stronach WOIG uchwał i protokołów wraz z załącznikami Rady Wydziału (do lipca 2019 roku), tak aby każdy kandydat na studia, student i doktorant mógł zapoznać się nie tylko z zatwierdzonymi programami studiów, ale także przebiegiem dyskusji nad ich tworzeniem. Najważniejsze informacje na stronie wydziałowej dostępne są także w wersji anglojęzycznej.

Wszystkie osoby zainteresowane mogą także korzystać ze stron internetowych BIP, mają możliwość wstępu na posiedzenia organów kolegialnych pochodzących z wyborów. Ponadto możliwe jest zapoznawanie się z dokumentami udostępnionymi poprzez wyłożenie lub ogłoszenie w miejscach publicznie dostępnych (tablice ogłoszeń, Internet, intranet).

Informacje dotyczące spraw bieżących, sylabusów, przyporządkowania do grup zajęciowych, aktualny status dostępne są dla studentów po zalogowaniu się na Portalu Studenta. System FAST, którego częścią jest Panel Studenta oraz Panel Nauczyciela, umożliwia kontakt elektroniczny z każdym studentem i wykorzystywany jest do przekazywania informacji bieżących, umieszczania ogłoszeń, materiałów, przekazywania informacji dotyczących indywidualnych postępów studenta.

Ogłoszenia dla studentów są także publikowane na stronie internetowej Wydziału, na wydziałowym profilu FB, informacje wywieszane są także w formie papierowej na tablicy ogłoszeń przed Dziekanatem i w gablotach na korytarzach Wydziału.

Publiczny dostęp do informacji prowadzony jest także z wykorzystaniem ulotek, folderów czy plakatów adresowanych m.in do kandydatów na studia rozprowadzanych w trakcie *Targów Akademia, Dni Otwartych*, wszystkich imprez popularnonaukowych.

Ocena publicznego dostępu do informacji odbywa się m.in. w ramach badań ankietowych *Badanie opinii studentów pierwszych lat studiów o pierwszym kontakcie z UG (Ankieta na wejściu)* prowadzonych przez Biuro jakości Kształcenia UG. Między innymi w oparciu o wyniki ankiet Wydział oraz podległe mu Instytuty ulepszają strony internetowe pod kątem ich czytelności, przydatności dla studenta i atrakcyjności.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Nadzór merytoryczny w zakresie kształcenia w UG sprawuje Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia, poziomie WOIG Dziekan przy wsparciu Prodziekana ds. Kształcenia i Prodziekana ds. Studenckich, Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZds.ZJK), Rady Programowej kierunku

studiów, pracowników Dziekanatu oraz koordynatorów praktyk zawodowych, programu ERASMUS+, MOST.

System zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale jest zgodny z Wewnętrznym Systemem Jakości Kształcenia na UG wprowadzonym *Uchwałą nr 76/09 Senatu UG z dn. 26.11.2009 r. ze zm.* ([Załącznik I.86](#)). Zasady funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim określa *Zarządzenie nr 93/R/16 Rektora UG z dn. 6.10.2016 r. ze zm.* ([Załącznik I.87](#)).

Na WOiG funkcjonuje Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia, zgodny z wytycznymi Rektora UG ([Załącznik I.86](#)). Zarządzenie określa także zakres zadań WZds.ZJK. Na WOiG realizację podstawowych zadań w zakresie jakości kształcenia regulują: *Zarządzenie Dziekana 2/DzOiG/20 z dnia 14.01.2020 r.* ([Załącznik I.65](#)) wraz z ustalonym co roku harmonogramem działań ([Załącznik I.66](#)), *Zarządzeniem Dziekana 2/DzOiG/18 z dnia 06.04.2018 r.* ([Załącznik I.57](#)) oraz *Zarządzeniem nr 4/DzOiG/14 Dziekana z dn. 30.10.2014 r.* ([Załącznik I.88](#)).

WZds.ZJK odpowiada za zbiorczą analizę i formułowanie wniosków na podstawie ankiet prowadzonych wśród studentów, w zakresie opinii o jakości kształcenia, ocenie pracy Dziekanatu oraz ankiet prowadzonych wśród nauczycieli akademickich o warunkach pracy dydaktycznej, sprawozdań z hospitacji, uwag zgłaszanych anonimowo w ankietach oraz z wykorzystaniem elektronicznego [Formularza uwag o jakości kształcenia](#) (dotychczas za pośrednictwem formularza nie wpłynęły żadne uwagi). Wyniki analiz, WZds.ZJK przedstawia w corocznym [sprawozdaniu z oceny własnej](#) dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia UG, które przekazywane jest do wiadomości publicznej na stronie Wydziału. W ramach spotkań WZds.ZJK dyskutowane i analizowane są programy studiów pod kątem zmieniających się uwarunkowań prawnych. Rekomendacje przekazywane są Przewodniczącym Rad Programowych kierunków studiów.

Zgodnie z §75 [Statutu UG](#) Radę Programową kierunku studiów powołuje Dziekan. Do zadań tej Rady należy w szczególności opracowywanie projektów warunków rekrutacji na studia i programu studiów oraz ewaluacja programu studiów. Szczegółowe zadania Rady Programowej kierunku studiów Geografia zostały określone w §2 *Zarządzenia nr 5/DzOiG/19 Dziekana WOiG UG z dn. 7.11.2019 r.* ([Załącznik I.59](#)).

Okresowy przegląd programów studiów dokonywany jest corocznie przez Radę Kierunku (obecnie Rada Programowa kierunku studiów). Szczegółowej analizie podlegają zgłaszane przez pracowników i studentów, w tym ich przedstawicieli w Radzie, wnioski co do liczby godzin przedmiotu, form jego realizacji, miejsca w programie studiów, liczebności grup. Źródłem informacji o jakości realizowanego programu studiów są również ankiety studenckie, których przeglądu dokonuje WZds.ZJK. W uzasadnionych przypadkach Rada dokonuje korekt w programach studiów, rozpoczynających się od nowego cyklu kształcenia. Interesariusze zewnętrzni mają możliwość wpływania na konstrukcję programu studiów i efekty kształcenia/uczenia się poprzez swojego przedstawiciela w Radzie Programowej kierunku studiów.

Oceny osiągniętych efektów kształcenia/uczenia się dokonują prowadzący zajęcia poprzez różne formy egzaminów, zaliczeń, ocenę prac etapowych, ocenę pracy indywidualnej i pracy w grupie, wreszcie ocenę postępów przygotowania i recenzję prac dyplomowych i magisterskich. Ocena osiągniętych efektów kształcenia /uczenia się oraz poprawność doboru metod dydaktycznych oceniana jest ponadto w ramach hospitacji zajęć, przeprowadzanych głównie przez bezpośrednich przełożonych pracowników naukowo-dydaktycznych.

Ostatnia ocena zewnętrzna jakości kształcenia na kierunku Geografia miała miejsce w roku 2008. W jej wyniku Państwowa Komisja Akredytacyjna sformułowała szereg uwag.

W okresie ostatnich pięciu lat znacznie wzrosła liczba pracowników IG posiadających stopień lub tytuł naukowy (patrz [Kryterium 4](#)). W sylwetce absolwenta podkreślono umiejętności, jakimi może konkurować na rynku pracy. W opisie kierunku podkreślono tematykę Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich, wyraźnie reprezentowaną zwłaszcza w programie studiów II stopnia.

W planie studiów wydzielono w postaci odrębnych przedmiotów treści z zakresu własności intelektualnej, ergonomii i bezpieczeństwa i higieny pracy, przypisano im również punkty ECTS. Praktykom zawodowym również przypisano punkty ECTS.

W programach studiów, obowiązujących od roku 2012 liczbę punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom opracowano tak, aby odpowiadała rzeczywistym zależnościom między liczbą punktów a wymiarem godzinowym i nakładem pracy wymaganej w ramach realizacji poszczególnych przedmiotów.

Od roku ak. 2019/2020 zmiany w programach studiów na poziomie Wydziału opiniowane i zatwierdzane będą przez Radę Programową kierunku studiów Geografia, Radę Dziekana, a następnie zgodnie z obecnie dyskutowaną przez Członków Senackiej Komisji ds. Kształcenia UG procedurą wprowadzane będą zarządzeniem Rektora. W przypadku zmian obejmujących efekty uczenia się zmiany przyjmowane będą uchwałą Senatu UG.

W celu bieżącego doskonalenia programów studiów na WOiG funkcjonuje System Zapewniania Jakości Kształcenia. W celu monitorowania i okresowego przeglądu realizowanych treści programowych zgodnie z *Zarządzeniem nr 4/DzOiG/14 Dziekana WOiG (Załącznik 1.88)* systematycznie są przeprowadzane hospitacje zajęć dydaktycznych. Ich wyniki są dyskutowane z prowadzącym zajęcia oraz omawiane na Radzie Programowej kierunku studiów Geografii. W latach 2012/13–2019/2020 przeprowadzono łącznie 77 hospitacji zajęć dydaktycznych ([Załącznik 1.89](#)). Ponadto wpływ na program studiów mają wyniki ankiet studenckich przeprowadzanych dla każdego przedmiotu co najmniej raz w cyklu kształcenia. Ankietyzacja dostarcza bogatego materiału do analizy jakości procesu kształcenia na kierunku Geografia. Warto podkreślić jest uzyskanie pozytywnych ocen w ramach hospitacji oraz ankietyzacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Niemniej, coraz większym problemem staje się niski współczynnik wypełniania ankiet przez studentów, pomimo zachęty czynionej przez Władze dziekańskie. Modyfikacja programu kształcenia uwzględnia również wnioski studentów zasiadających w Radzie Programowej kierunku studiów Geografii. Aktywny udział przedstawicieli pracodawców i absolwentów w Radzie również przyczynia się do doskonalenia programu studiów.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów Geografia

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadra naukowo-dydaktyczna o wysokim poziomie wiedzy, co potwierdza kategoria A uzyskana w ewaluacji jednostek; kadra spełniająca wymagania związane z HR Excellence in Research • Dobra infrastruktura badawcza i dydaktyczna – sale dydaktyczne, laboratoria, stacje terenowe • Bardzo dobre przygotowanie absolwentów do podjęcia pracy w zawodzie, również dzięki realizacji programów stażowych • Stosowanie w bieżącej działalności Wydziału procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia • Bogata oferta wsparcia rozwoju studentów – tutoring, staże, projekty dydaktyczne pozwalające na rozwijanie kompetencji miękkich 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mała mobilność studentów i wykładowców (udział w wymianie międzynarodowej) • Duże obciążenie nauczycieli akademickich realizacją obowiązków organizacyjnych mogące negatywnie wpływać na ich zaangażowanie w prowadzenie dydaktyki • Małe zainteresowanie studentów realizacją zajęć fakultatywnych w języku angielskim • Wysoki odsetek studentów rezygnujących ze studiów • Zbyt mała liczba godzin dydaktycznych (okrojenie godzinowe programu studiów do minimum)
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój zastosowania technologii geoinformatycznych w różnych dziedzinach życia • Współpraca międzynarodowa w ramach konsorcjum SEA-EU – umiędzynarodowienie w zakresie kształcenia • Współpraca z ekspertami w zakresie dydaktyki akademickiej w ramach projektu <i>Mistrzowie Dydaktyki</i> (Groningen, Gent) 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Częste zmiany w przepisach prawa wpływające na zmiany w programach studiów utrudniają planowanie i realizację systemów Jakości Kształcenia • Niski poziom przygotowania kandydatów na studia oraz szybko zmieniające się uwarunkowania gospodarcze wymagające ciągłego dostosowywania programów i treści przedmiotów do nowych potrzeb. • Zmniejszająca się liczba kandydatów na studia, obserwowany coraz mniejszy popyt na studia na kierunku Geografia

	<ul style="list-style-type: none"> • Chęć podnoszenia poziomu wykształcenia wśród absolwentów szkół średnich • Dostępność finansowania projektów badawczych oraz stypendiów dla młodych pracowników nauki. 	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczne obciążenie kadry naukowo – dydaktycznej innymi obowiązkami, zwłaszcza wynikającymi z rozrostu biurokracji. Niskie finansowanie budżetowe. • Niski poziom płac w sferze szkolnictwa wyższego w porównaniu z innymi sektorami gospodarki nie działa motywująco na ich angażowanie się w pracę naukową i dydaktyczną.
--	--	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów kierunku: Geografia

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	71	46
	II	54	41
	III	63	50
	IV	-	-
II stopnia	I	40	-
	II	46	26
Razem:		274	163

Tabela 2. Liczba absolwentów kierunku Geografia w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2017	97	53
	2018	81	35
	2019	71	30
II stopnia	2017	76	48
	2018	65	21
	2019	40	23
Razem:		430	210

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku Geografia, określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów

A. Geografia studia I st.

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin		
	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180	6/180	6/180
Łączna liczba godzin zajęć	1965	1965	1965
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	95,5	95,5	95,5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	156	156	156
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6	6	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	54	54	54
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	5	5	5
Wymiar praktyk zawodowych	120	120	120
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	30	30	30
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: NIE DOTYCZY			

B. Geografia studia II st.

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin	
	2017/2018	2018/2019
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120	4/120
Łączna liczba godzin zajęć	1200	1200
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	53,5	53,5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	118	118
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	13	13
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	57	57
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	-	-
Wymiar praktyk zawodowych	-	-
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	-	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: NIE DOTYCZY		

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach: nauk o Ziemi i środowisku oraz Geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, do których przyporządkowany jest kierunek Geografia

A. Geografia studia I st., cykle kształcenia od roku ak.: 201/2018, 2018/2019 i 2019/2020

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Grupa zajęć z zakresu Nauk o Ziemi i środowisku (do 2019 r. Nauki przyrodnicze)	Wykłady	377,5	31,5
	Ćwiczenia audytoryjne	10,0	3,0
	Ćwiczenia laboratoryjne	235	24,5
	Ćwiczenia terenowe	147,0	15,5
Grupa zajęć z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej (do 2019 r. Nauki społeczne)	Wykłady	357,5	27,5
	Ćwiczenia audytoryjne	20,0	3,0
	Ćwiczenia laboratoryjne	195,0	19,5
	Ćwiczenia terenowe	123,0	11,5
Seminarium dyplomowe	Seminarium	60	8
Pracownia licencjacka	Ćwiczenia laboratoryjne	45	12
Razem:		1570	156

B. Geografia studia II st. cykle kształcenia od roku ak. 2017/2018 i 2018/2019

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Grupa zajęć z zakresu Nauk o Ziemi i środowisku (do 2019 r. Nauki przyrodnicze)	Wykłady	300	21
	Ćwiczenia laboratoryjne	180	12
Grupa zajęć z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej (do 2019 r. Nauki społeczne)	Wykłady	275	19
	Ćwiczenia laboratoryjne	175	12
Seminarium magisterskie	Seminarium	120	44
Pracownia magisterska	Ćwiczenia laboratoryjne	120	10
Razem:		1170	118

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć na kierunku Geografia przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela

A.1. Geografia studia I st., cykl kształcenia 2018/2019

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym	ćwiczenia audytoryjne	135	7
	ćwiczenia laboratoryjne	45	3
przygotowanie w zakresie dydaktycznym	ćwiczenia audytoryjne	120	8
	ćwiczenia laboratoryjne	30	1
	ćwiczenia terenowe	90	6
Razem:		420	25

A.2. Geografia studia I st. cykl kształcenia 2019/2020

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Moduł 2: przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym	wykłady	120	8
	ćwiczenia warsztatowe	95	7
Moduł 3: przygotowanie w zakresie dydaktycznym	wykłady	45	3
	ćwiczenia audytoryjne	30	2
	ćwiczenia laboratoryjne	30	2
	ćwiczenia terenowe	15	1
	praktyki	30	2
Razem:		365	25

B. Geografia studia II st., cykl kształcenia 2018/2019

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym	ćwiczenia audytoryjne	135	7
	ćwiczenia laboratoryjne	15	1
Przygotowanie w zakresie dydaktycznym	praktyki	45	3
	ćwiczenia audytoryjne	120	8
	ćwiczenia terenowe	105	6
Razem:		420	25

Tabela 6. Informacja o zajęciach prowadzonych w języku obcym na kierunku Geografia

A. Geografia studia I st.

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Global climate change – impact and adaptation	wykład	letni	I stopnia	angielski	10

B. Geografia studia II st.

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Global climate change – impact and adaptation	wykład	letni	II stopnia	angielski	3
Synoptic climatology – applications	Wykład ćwiczenia	letni	II stopnia	angielski	1

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz §3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
Patrz folder Załączniki do Części III, Zał.III.2.1.1.A, Zał.III.2.1.1.B
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Patrz folder Załączniki do Części III, Zał.III.2.1.2.A., Zał.III.2.1.2.B.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych kierunku Geografia, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
Patrz folder Załączniki do Części III, Zał.III.2.1.3
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia oraz opiekunów prac dyplomowych na kierunku Geografia.
Patrz folder Załączniki do Części III, Zał.III.2.1.4.A., Zał.III.2.1.4.B.,
5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.
Patrz folder Załączniki do Części III, Zał.III.2.1.5.A., Zał.III.2.1.5.B.
6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia na kierunku Geografia, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych (patrz [Kryterium 5](#)).
Patrz folder Załączniki do Części III, Zał.III.2.1.6
7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy studiów zrealizowanych na kierunku Geografia.
Patrz folder Załączniki do Części III, Zał.III.2.1.7.A., Zał.III.2.1.7.B.